

Asianumero 5576/10.02.03/2020

Aluenumero 210805

210805 Jousenkaaren koulu kaavaselostus

Asemakaavan muutos

12. kaupunginosa Tapiola

Kortteli 12135, katu- ja virkistysalueet

Muodostuu uusi kortteli 12136

Muutetaan asemakaavoja:

Aluenumero 210800, 210801, 210807, 210900, 211200

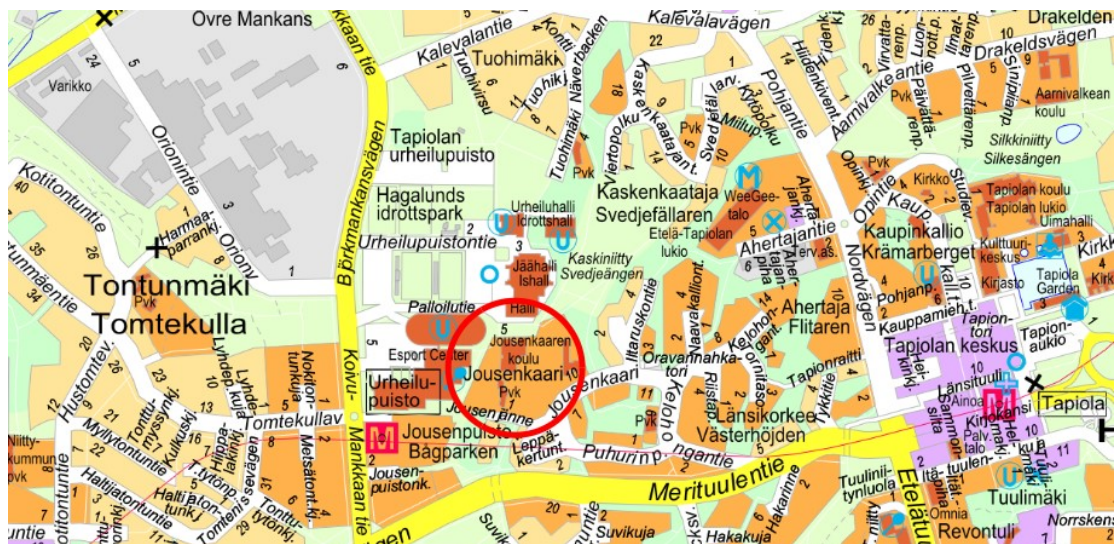
Asemakaavan muutoksen selostus

Kaavaselostus koskee Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksessa laadittua asemakaavaa, piirustusnumero 7376.

Sijainti

Suunnittelualue sijaitsee Tapiolassa Merituulentien pohjoispuolella. Se käsittää korttelin 12135, Jousenkaaren sekä Puhurinpolun katualueita ja pieniä osia puistoista.

Suunnittelualueen likimääräinen sijainti Espoon opaskarttapohjalla esitettynä:

Vireilletulo

Alueen kaavoitusta on hakenut alueen maanomistaja Espoon kaupunki, 29.10.2019 kirjatulla hakemuksella. Lisäksi SRV on jättänyt kaavamuutoshakemuksen 15.9.2023.

Vireilletulosta on tiedotettu osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä valmisteluaineiston nähtävilläolokuulutuksen yhteydessä 26.3.2025.

Laatija

Espoon kaupunki

Y-tunnus 0101263–6

Kaupunkisuunnittelukeskus

Asemakaavoituksen palvelualue

Käyntiosoite: Tekniikantie 15

Postiosoite: PL 43, 02070 ESPOON KAUPUNKI

Valmistelija: Toni Saastamoinen

Puh. 040 520 8272

Aapo Pihkala

Puh. 040 634 4287

Marno Hanttu

Puh. 046 877 2749

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Sisällysluettelo

1	Tiivistelmä	6
1.1	Alueen nykytila	6
1.2	Asemakaavan sisältö ja mitoitus	9
1.3	Suunnittelun vaiheet	10
2	Lähtökohdat	11
2.1	Valtakunnalliset alueiden käyttötavoitteet	11
2.1.1	Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen	11
2.1.2	Tehokas liikennejärjestelmä	11
2.1.3	Terveellinen ja turvallinen elinympäristö	11
2.1.4	Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat	12
2.1.5	Uusiutumiskykyinen energiahuolto	12
2.2	Maakuntakaava	12
2.3	Yleiskaava	13
2.4	Asemakaava	14
2.5	Rakennusjärjestys	15
2.6	Tonttijako	16
2.7	Rakennuskiellot	16
2.8	Pohjakartta	16
2.9	Maanomistus	16
2.10	Maaperä	16
2.11	Muut suunnitelmat ja päätökset	16
2.12	Rakennettu ympäristö	17
2.12.1	Yhdyskuntarakenne	17
2.12.2	Maankäyttö ja kaupunkikuva	18
2.12.3	Väestö, työpaikat ja elinkeinotoiminta	22
2.12.4	Palvelut	22
2.12.5	Yhdyskuntatekninen huolto	22
2.12.6	Eriyistoiminnat	23
2.13	Liikenne	23
2.13.1	Ajoneuvoliikenne	23
2.13.2	Jalankulku ja pyöräily	23
2.13.3	Sisäinen liikenne ja pysäköinti	23
2.13.4	Julkinen liikenne / Joukkoliikenne	24
2.14	Luonnonolosuhteet	24
2.15	Suojelukohteet	26
2.15.1	Rakennettu kulttuuriympäristö	26
2.15.2	Muinaismuistot	26
2.15.3	Liito-oravat	29
2.16	Ympäristön häiriötekijät	30
3	Asemakaavan tavoitteet	30
3.1	Kaupungin tavoitteet kaavoitukselle	30
3.2	Maanomistajan / Hakijan tavoitteet kaavoitukselle	31
4	Asemakaavan muutoksen kuvaus	31

4.1	Yleisperustelut	31
4.2	Mitoitus	31
4.3	Maankäyttö	31
4.3.1	Korttelialueet	31
4.3.2	Virkistys- ja suojaviheralueet	33
4.3.3	Muut alueet	33
4.3.4	Palvelut	34
4.3.5	Yhdyskuntatekninen huolto	34
4.4	Liikenne	34
4.4.1	Ajoneuvoliikenne	34
4.4.2	Jalankulku ja pyöräily	34
4.4.3	Sisäinen liikenne ja pysäköinti	35
4.4.4	Julkinen liikenne / Joukkoliikenne	36
4.4.5	Esteettömyys	37
4.5	Maaperä ja rakennettavuus	37
4.6	Luonnonympäristö	37
4.7	Suojelukohteet	38
4.8	Ympäristön häiriötekijät	38
4.9	Nimistö	39
5	Asemakaavaratkaisun vaikutukset	39
5.1	Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön	39
5.2	Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon	39
5.2.1	Vaikutukset maa- ja kallioperään ja veteen	39
5.2.2	Ilmastovaikutukset	40
5.3	Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin	45
5.4	Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen	46
5.5	Vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön	46
5.6	Vaikutukset elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen	47
6	Asemakaavan toteutus	47
6.1	Rakentamisaikataulu	47
6.2	Toteuttamis- ja soveltamisohjeet	47
6.3	Toteutuksen seuranta	47
6.4	Sopimukset	47
7	Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus	48
7.1	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavan valmisteluaineisto	48
7.1.1	Valmisteluaineiston vaihtoehtojen kuvaus	48
7.1.2	Valmisteluaineiston nähtävilläolo	48
7.1.3	Valmisteluaineistosta saatu palaute ja miten se otettiin huomioon	48
7.2	Kaavaehdotus	51
7.2.1	Kaavaehdotuksen vaihtoehtojen kuvaus	51
7.3	Kaavan hyväksyminen	51
7.4	Yhteistyö kaavan valmistelun aikana	51

7.5	Käsittelyvaiheet	52
-----	------------------------	----

Liitteet

Liite 1, Seurantalomake (lisätään viimeistään ennen hyväksymiskäsittelyyn viemistä)

Liite 2, Viherkerroin-tuloskortti

Liite 3, Katukartta

Liite 4, Joustavan pysäköinnin lievennysperusteet

Luettelo kaavaa koskevasta materiaalista

Suunnitteluaineistoon kuuluvat kaavakartta ja kaavaselostus.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) ja kaavan valmisteluaineisto, Jousenkaaren koulu 210805.

Selvitykset

Jousenkaaren koulun alueen korttelisuunnitelma, Lahdelma & Mahlamäki Architects ja Sitowise, luonnos 3.3.2026

Keltaperhon päiväkodin tontinkäyttösuunnitelma, Arkkitehtitoimisto ALA, 2025

Tapiola Jousenkaaren koulun alue, Helsingin maalinnoituksen tukikohta XXXIII:3, koekaivaus, kenttäraportti, Ark-byroo, 2025

Kaupunginmuseon lausunto Jousenkaaren koulun asemakaavan arkeologisista jatkotutkimuksista, Espoon kaupunginmuseo, 2025

Tapiola tukikohta XXXIII:3 jatkotutkimukset, Ark-byroo, 2025

Lausunto, Espoo, Tukikohta XXXIII:3 (Tapiola), muinaisjäännöksen arkeologisten tutkimusten riittävyys, Museovirasto, 12.11.2025

Puiden kartoitus ja kuntoarviointi, Jousenkaaren asemakaavamuutos, Luonto- ja viherkonsultti Sami Kiema, Enviro, 2025

Jousenkaaren alueen liito-oravaselvitys, Enviro, 2024

Länsikorkean luontoselvitys, Enviro, 2017

Tapiolan jalkapallostadion Luontolausunto ja liito-oravaselvitys, Keiron, 2020

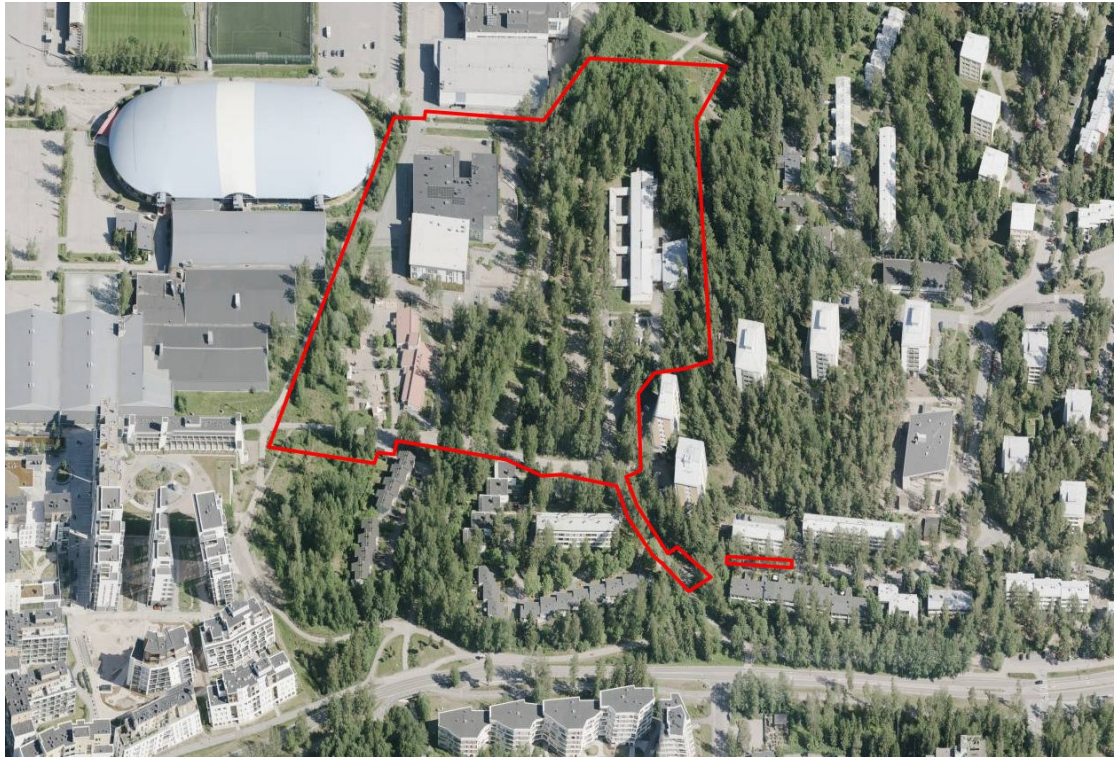
Jousenkaaren koulu – kunnallistekninen yleissuunnitelma luonnos, Sitowise, 2026

Jousenkaaren koulun täydennysrakentaminen, asemakaavan muutos - Hulevesiselvitys ja hallinnan suunnitelma, Sitowise, 2026

1 Tiivistelmä

1.1 Alueen nykytila

Nykyisin alueella on Jousenkaaren koulu, päiväkoti, metsää ja avoimia tiloja, joilta on purettu vanha koulu sekä siihen liittyneet opettaja-asuntolat.

Ilmakuva alueen ympäristöstä vuodelta 2024. Päiväkoti ja koulu ovat metsikköisen alueen reunalla urheiluhallien vieressä. Niiden oikealla puolella näkyy vielä vanha, nyt jo purettu koulu. Kuvassa näkyvä Länsikorkean asuinalue on vehreä ja metsikköinen.

Yleisilmeeltään suunnittelualue on vehreä. Viheralueilla limittyvät hoidetut puistomaiset ja pihamaiset osat sekä hoidetut lähimetsät. Pohjoisosassa on Kaskiniittyä rajavaa metsikköä ja osin niityn reuna-aluetta. Suunnittelualueen kasvillisuudessa näkyy vaikutteita muun muassa metsien, joutomaiden, pihojen, puistojen ja puutarhojen lajistosta, sekä kulttuurivaikutteita vanhoilta viljelyalueilta.

Alueen luoteisnurkassa oleva 2022 valmistunut Arkkitehtitoimisto Hannu Jaakkolan suunnittelema Jousenkaaren koulu on mitoitettu noin 480 oppilaalle. Koulu on kaksikerroksinen, julkisivuiltaan osin vaalea ja osin tumman harmaa elementtirakennus. Julkisivuissa on jonkin verran tehostevärejä. Rakennus muodostuu kahdesta toisiinsa nähden loivassa kulmassa olevasta osasta. Siltä osin rakennus eroaa alueen vanhemmista suorakulmaista koordinaatistoa noudattavista rakennuksista.

Jousenkaaren koulun itäjulkisivu on ilmeeltään monimuotoinen. Julkisivu porrastuu ja siinä on eri värejä sekä pintamateriaaleja. Ruokailu- ja aulatila hahmottuu turkoosina rakennuksen keskellä.

Lounaisnurkassa toimii 1991 valmistunut Arkkitehtitoimisto Kaisa Vepsäläisessä suunniteltu Jousenkaaren päiväkoti. Päiväkoti poikkeaa ympäröivistä rakennuksista tyyliältään ja materiaaleiltaan. Rakennus on yksikerroksinen ja geometrialtaan monimuotoinen. Uuden koulun tapaan rakennus muodostuu kahdesta osasta, jotka yhdistyvät toisiinsa loivassa kulmassa. Seinät ovat vaaleaksi maalattua puuta ja loiva harjakatto punaiseksi maalattua peltiä.

Jousenkaaren päiväkoti on matala ja julkisivu polveilee rakennuksen osien mukaan.

Ajo alueelle tapahtuu Jousenkaarta pitkin idästä käsin. Jousenkaari on hiljainen tonttikatu. Jousenkaari muuttuu Puhurinpoluksi, joka on vielä Jousenkaartakin pienempi katu ja jatkuu takaisin Kelohongantielle muodostaen lenkin ja mahdollistaen läpiajon.

Jousenkaaren kadun eteläosassa ympäristö on vihreää ja puistomaista. Koululle ajo tapahtuu Tapiolan urheilupuistosta hiljaisen tonttikadun, Palloilutien kautta.

Länsikorkean luontoselvityksen (Enviro, 2017) mukaan alueen kasvilajisto ja linnusto on suhteellisen tavanomaista, eikä selvitysalueelta löytynyt linnuston kannalta erityisen tärkeitä alueita. Lepakoita selvitysalueella esiintyi hyvin vähän ja alue ei ole lepakoiden kannalta tärkeä.

Alueen itä-/pohjoisosasta tunnistettiin vuoden 2017 luontoselvityksessä liito-oravan ydinalue, jolta on tehty useita papanahavaintoja ja havainto pesäpuusta. Papanahavaintoja tehtiin myös alueen keskeltä. Alueen keskiosista ja itäpuolelta tunnistettiin selvityksessä pohjois–eteläsuuntaiset liito-oravayhteydet. (Enviro, 2017). Tuoreemmassa 2024 laaditussa liito-oravaselvityksessä alueen itälaidalta ja välittömästä läheisyydestä tehtiin papanahavaintoja, ja tunnistettiin samat liito-oravareitit kuin vuoden 2017 selvityksessäkin. Vuoden 2017 luontoselvityksessä havaittu pesäpuu ei ollut asuttuna tarkastuskäynnin aikaan. Selvityksen perusteella alueen pohjois- ja itäosissa on liito-oravalle soveltuvaa puustoa. (Enviro, 2024). Tapiolan jalkapallostadionin kaavoituksen yhteydessä liito-oravahavaintoja selvitettiin Jousenkaaren kaava-alueen pohjoispuolelta. Sieltä löydettiin liito-oravan elinalue, joka ulottuu osin kaava-alueellekin. (Luontotieto Keiron, 2020).

Tapiolan osana alueeseen liittyy useita kulttuuriympäristöarvoja. Suunnittelualue on osa Tapiolan maakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä ja valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY). Puretun vanhan Jousenkaaren koulun länsipuolella on I maailmansodan aikaisia linnoitusrakenteita. Alueen eteläosassa puretun asuntolan kohdalla on myös jäänteitä I maailmansodan aikaisista linnoitteista (Ark-byroo, 2025). Alueen läpi on kulkenut myös I maailmansodan aikainen tykkitie, jonka rakenteita on yhä maan alla.

I maailmansodan aikaiset linnoitusrakenteet näkyvät edelleen osin maastossa. Parhaiten ne hahmottuvat syksyisin tai keväisin, kun kasvillisuus ei peitä niitä. Kuva on tammikuulta 2025.

1.2 Asemakaavan sisältö ja mitoitus

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on suunnitella alueelle kolme asuinkerrostaloa ja mahdollistaa suunnitteilla olevan päiväkodin toteuttaminen.

Kaavalla osoitetaan opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue (YO, kortteli 12135) Jousenkaaren koululle ja päiväkodille. Uudelle päiväkodille osoitetaan julkisten lähipalvelurakennusten korttelialue (YL, korttelin 12136 pohjoisosa). Asuinkerrostaloille osoitetaan asuinkerrostalojen korttelialue (AK, korttelin 12136 eteläosa). Lisäksi kaavassa on erillinen pysäköintiin osoitettava korttelialue Puhurinpolulla (LPA, kortteli 12230) ja pieni katualueen laajennus uutta yleistä pysäköintipaikkaa varten.

Uudet rakennukset sovitetaan Länsikorkean kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön kaavamääräysten avulla. Näkyviä rajoja katujen, puistojen ja kortteleiden välillä ei sallita. Piharakennusten ja katosten tulee olla viherkattoisia.

Uusi päiväkotitehdään kaksikerroksisena ja kahdeksanryhmäisenä 2000 kerrosneliömetrin kokoisena. Päiväkodin pysäköinti on keskitetty tontin eteläosaan. Uusia asuintaloja suunnitellaan kolme. Ne ovat viisikerroksisia ja noin 1600–1750 kerrosneliömetrin kokoisia. Asuintalojen pysäköinnistä suurin osa sijoittuu tontin ulkopuolelle esimerkiksi Jousenpuiston pysäköintilaitokseen. Tontin eteläosaan saa sijoittaa noin 15 autopaikkaa niille varatulle alueelle.

Jousenkaaren koulun ja päiväkodin korttelissa kaava päivitetään vastaamaan nykytilannetta. Koululle ja päiväkodille osoitetaan erilliset rakennusalat, joille osoitetaan toteutunutta rakentamista vastaavat rakennusoikeudet ja kerrosluvut.

Puhurinpolun varrella olevaa pysäköintiä osoitetaan viereistä taloyhtiötä varten, jolloin taloyhtiö voi lunastaa parkkipaikat kaupungilta. Vastaavalla tavalla tehtiin laajasti lähiympäristössä Länsikorkeen kaavan yhteydessä, mutta Puhurinpolun paikkojen kohdalla toimenpide jäi silloin tekemättä.

Jousenkaaren ja Puhurinpolun risteykseen suunnitellaan pieni yleinen pysäköintipaikka alueen vieraspysäköintiä varten.

Kaava-alueen keskellä säilytetään pohjois–eteläsuuntainen pitkulainen metsikkö, joka osoitetaan puistoksi (VP). Sitä myöten kulkee puistoraitti (katkoviiva), liito-oravan kulkuhyteys (eko-1) ja I maailmansodan aikaisen tykkien jäänneet, jotka ovat hautautuneet maan alle (s-2). Puiston pohjoisosaan on osoitettu liito-oravaselvityksessä havaittu liito-oravan ydinalue (s-1) ja I maailmansodan aikaisen linnoituksen rauniot (sm).

Kaupunginhallituksen elinkeino- ja kilpailukykyjaosto on antanut SRV:lle suunnitteluvarauksen alueelle asuintalojen suunnittelua varten 24.1.2022.

Kaava-alueen pinta-ala on 5,81 hehtaaria ja kokonaiskerrosala 13 900 k-m². Asemakaavan muutoksen myötä alueen rakennusoikeus kasvaa 4171 k-m². Kaava-alueen laskennallinen asukasluku kasvaa noin 100 asukkaalla. (1 asukas / 50 k-m²). Kaava-alueen työpaikkojen laskennallinen määrä ei muutu. Alueella ei ole työpaikkoja, eikä sinne osoiteta uusia työpaikkoja. Uuteen päiväkotiin työllistyy kuitenkin pieni määrä ihmisiä.

1.3

Suunnittelun vaiheet

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 31.3.–29.4.2025. Nähtävilläolokautena saatiin kahdeksan mielipidettä, kaksi lausuntoa ja kolme kannanottoa. Kaavasta oli mahdollista keskustella suunnittelijoiden kanssa Tapiolan seudun asukasillassa 16.4.2025.

Asemakaavasta järjestettiin Museoviraston kanssa muinaismuistolain 13 §:n mukainen neuvottelu 22.8.2025. Se koski alueella sijaitseviin I maailmansodan aikaisiin linnoitusrakenteisiin kajoamista. Kokouksessa todettiin, että kohde voidaan poistaa jatkotutkimusten jälkeen.

2 Lähtökohdat

2.1 Valtakunnalliset alueiden käyttötavoitteet

2.1.1 Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Tavoitteilla edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa vähähiiliseksi ja resurssitehokkaaksi kehitettävää aluerakennetta. Riittävän monipuoliselle asuntotuotannolle sekä elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi luodaan edellytykset. Suurilla kaupunkiseuduilla eheytetään yhdyskuntarakennetta. Edistetään kävelyn, pyöräilyn, joukkoliikenteen ja liikkumispalvelujen kehittämistä. Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Asemakaavan muutoksella täydennetään Tapiolan yhdyskuntarakennetta ja lisätään asumista sekä päiväkotia hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrelle. Kävely- ja pyöräilyverkostoa selkiytetään.

2.1.2 Tehokas liikennejärjestelmä

Tavoitteilla kehitetään valtakunnallista liikennejärjestelmää ja varmistetaan matkasäkä kuljetusketjujen toimivuus. Kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- sekä viestintäyhteyksien, mukaan lukien merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet turvataan.

Suunniteltu asuinrakentaminen tukeutuu julkiseen raideliikenteeseen. Alue sijoittuu lähelle Urheilupuiston metroasemaa ja sinne suunnitellaan sujuvat kulkuyhteydet. Kaava-alueella ei sijaitse valtakunnallisesti merkittävän liikenne- tai viestintäverkon osia.

2.1.3 Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Tavoitteiden mukaan uudisrakentamisessa huomioidaan tulvariski, ja ilmastonmuutoksen vaikutuksiin, kuten sään ääri-ilmiöihin varaudutaan. Melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja ehkäistään. Terveys- tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen väliset riskit hallitaan esimerkiksi riittävin etäisyyksin. Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat toiminnot sijoitetaan riittävän kauas asumisesta, herkistä luontokohteista ja yleisistä toiminnoista. Maanpuolustuksen, rajavalvonnan ja yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden muut tarpeet huomioidaan.

Kaava-alue sijoittuu etäälle vilkkaammista teistä, eikä niistä koidu merkittävää melu-, tärinä- tai ilmanlaatuhahtaa. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen huomioidaan kaavamääräyksissä.

Alue suunnitellaan siten, että pihat ja alueen läpäisevät yhteydet jäävät kävelijöille ja pyöräilijöille. Autoliikenne on erotettu Jousenjälle ja Jousenkaarelle, jotka ovat liikennemääriltään hiljaisia katuja.

2.1.4 Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Tavoitteilla huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta, edistetään monimuotoisten luontoalueiden sekä ekologisten yhteyksien säilymistä ja huolehditaan virkistysverkon riittävydestä sekä jatkuvuudesta. Luonnonvarojen kestävä hyödyntämistä ja kiertotaloutta edistetään ja huolehditaan merkittävien viljely-, metsätalous- ja saamelaiskulttuurialueiden säilymisestä.

Kaavalla turvataan liito-oravan ydinalue ja kulkuyhteys alueen poikki. Samalla huolehditaan virkistysalueiden riittävydestä ja kytkentymisestä ympäröivään verkostoon.

Alueen pohjoisosassa säilyneitä I maailmansodan aikaisia linnoitusrakenteita vaalitaan.

2.1.5 Uusiutumiskykyinen energiahuolto

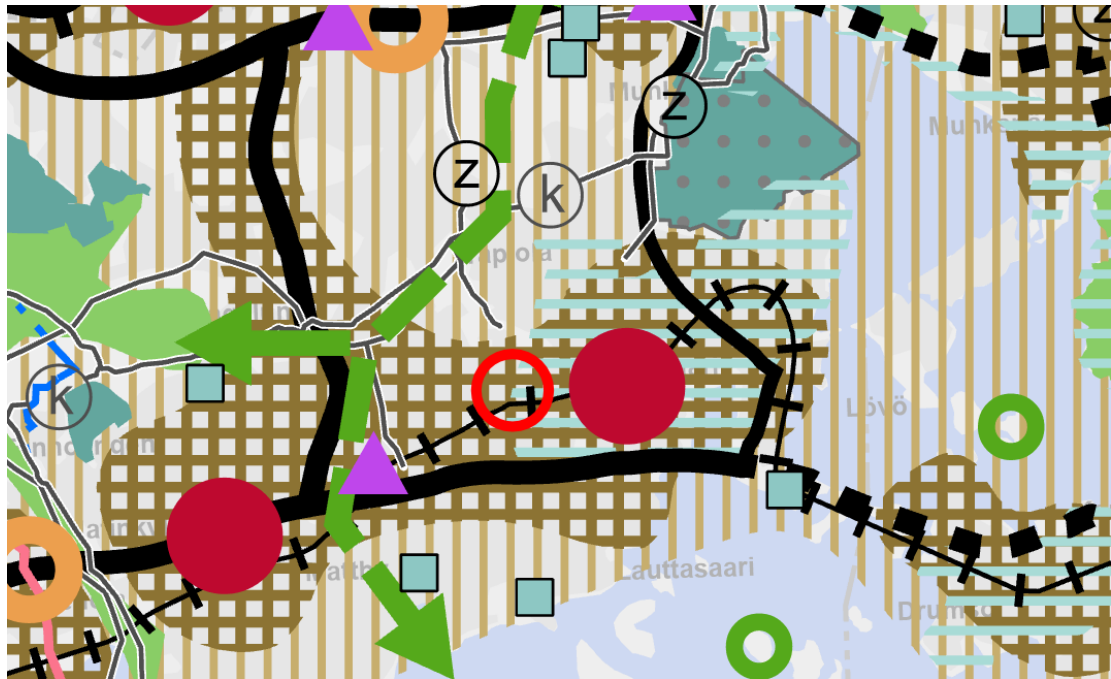
Tavoitteiden avulla varaudutaan uusiutuvan energiantuotannon tarpeisiin ja turvataan merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset. Tuulivoimalat keskitetään ryhmiksi.

Alue on suunniteltu siten, että se voidaan liittää osaksi kaukolämpöverkkoa, josta Caruna on kehittämässä entistä enemmän uusiutuvaan energiaan perustuvaa. Alueelle ei sijoitu yhteiskunnan kannalta merkittävää yhdyskuntatekniikkaa.

2.2 Maakuntakaava

Voimassa olevat:

Espoon alueella on voimassa Uusimaa-kaava 2050 ja sen osana Helsingin seudun vaihemaakuntakaava.

Ote voimassa olevien maakuntakaavojen epävirallisesta yhdistelmästä.

Tämä alue on kaavassa taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä (vaaleanruskea pystyviivoitus) ja pääkaupunkiseudun ydinvyöhykettä (ruskea ruudukko). Alueella on lisäksi Otaniemen kampusalueen ja Tapiolan alueille levittyvä kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue (vaaleansininen vaakaraidoitus). Alueen eteläpuolelle on merkitty metro.

Vireillä oleva:

Uudellamaalla on vireillä 5. maakuntakaava (VISIO-kaava), jossa käsitellään vihreän ja puhtaan siirtymän teemoja.

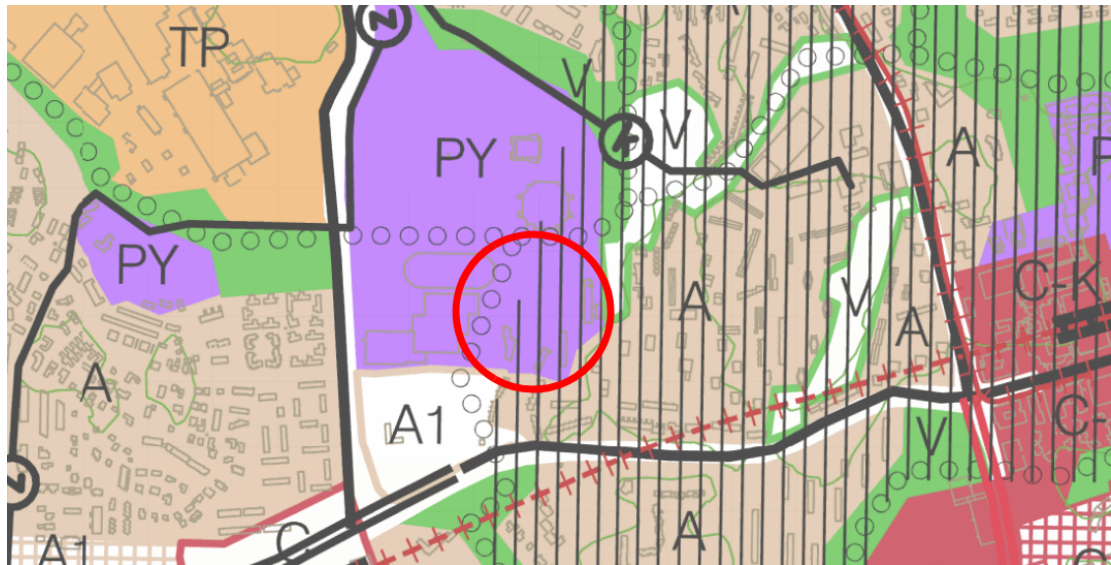
2.3

Yleiskaava

Voimassa olevat:

Espoon eteläosien yleiskaava

Alueella on voimassa Espoon eteläosien yleiskaava. Kaava sai lainvoiman vuonna 2010.

Ote epävirallisesta Espoon yleiskaavayhdistelmästä.

Nyt laadittu asemakaavan muutos sijoittuu Espoon eteläosien yleiskaavan alueelle. Siinä alue on varattu julkisille palveluille ja hallinnolle (PY). Alue on suurelta osin kaupunkikuvallisesti arvokasta aluetta (musta pystyraiditus). Sen pohjois- ja länsipuolilla jatkuu julkisten palvelujen ja hallinnon alue. Itäpuolella on kapea kehitettävä virkistysalue (V) ja sen takana sekä eteläpuolella asuinalue (A). Alueen pohjois- ja länsipuolella on sijainniltaan ohjeelliset virkistysyhteydet (palloviiva).

Vireillä olevat:

Espoon yleiskaava 2060

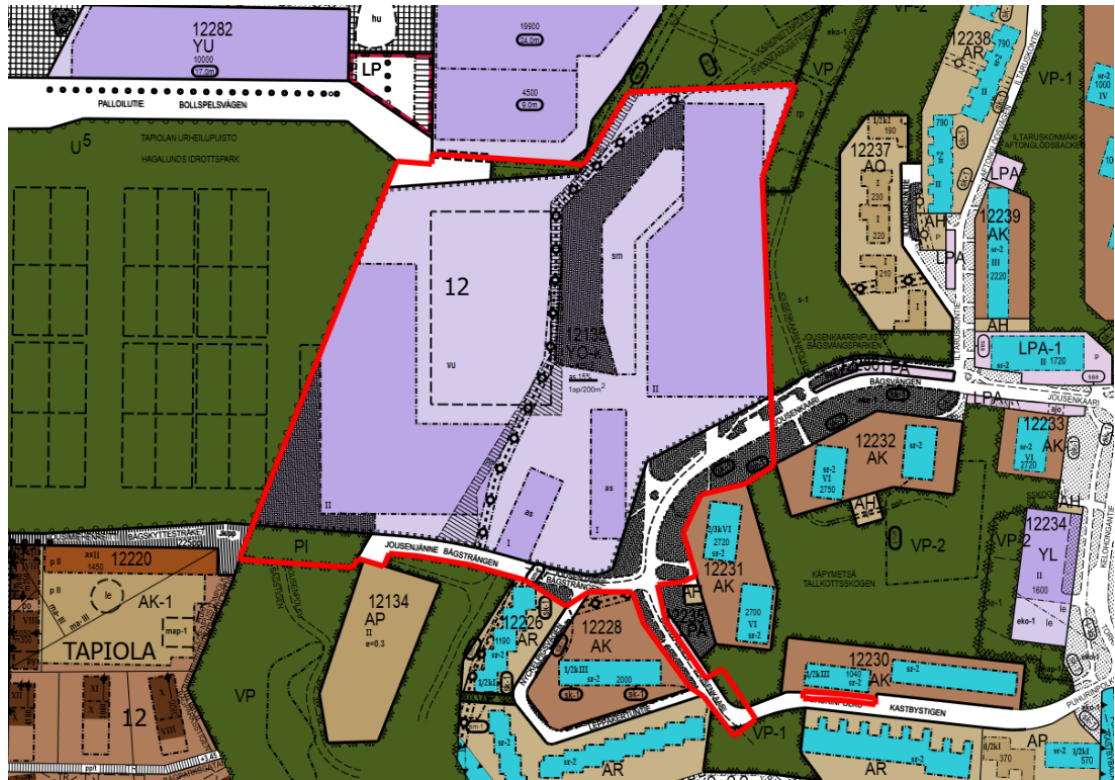
Alueella on vireillä Espoon yleiskaava 2060. Kaava koskee koko Espoota. Yleiskaavaluonnos on ollut nähtävillä 3.6.-3.9.2024.

Kaava-alue sijoittuu yleiskaavaluonnoksen PY-alueelle (julkisten palveluiden ja hallinnon alue).

2.4

Asemakaava

Alueella on voimassa asemakaavat 210800 (lainvoimainen 5.2.1973), 210801 (lainvoimainen 30.12.1987), 210807 (lainvoimainen 12.10.2022), 210900 (lainvoimainen 18.9.2019) ja 211200 (lainvoimainen 5.7.2000).

Ote epävirallisesta ajantasa-asemakaavasta. Kaava-alue on merkitty punaisella rajauksella.

Voimassa olevissa asemakaavoissa alue on pääosin YO-korttelia. Mukana on osia katualueista siten, että kaavaan saadaan kaavamerkintöjen osalta mukaan eheä tar-koituksenmukainen kokonaisuus. Jousenkaaren ja osin Jousenjängteen katualueille on osoitettu istutusalueita, ja Jousenjängteelle myös katki leikkautunut muinaismuistoalu-teen merkintä. Puistoista kaavassa on mukana pieniä osia pääosin samoista syistä.

YO-kortteli on tarkoitettu kunnan tarpeisiin opetustoimintaa palveleville rakennuksille. Sinne saa rakentaa myös sosiaalitointa ja terveydenhoitoa palvelevia tiloja ja asuntoja kiinteistönhoitoa varten. Korttelin itä- ja länsipäädyissä on laajat kaksikerroksiset rakennusalat. Eteläreunassa on kaksi yksikerroksista asunnoille tarkoitettua rakennusala. Alueen läpi kulkee johtovaraus ja kävelyreitti pohjois–eteläsuunnassa. Korttelin keskelle on osoitettu muinaismuistoalue (sm) ja ohjeellinen pallokenttä (vu). Rakennusoikeutta on 9729 k-m² (tehokkuudella e=0,2). Asuntoja on mahdollista rakentaa siitä 15 % eli 1459 k-m². Autopaikkoja edellytetään 1 autopaikka / 200 k-m².

2.5 Rakennusjärjestys

Valtuusto hyväksyi Espoon kaupungin rakennusjärjestyksen 12.9.2011 (§ 112). Rakennusjärjestys astui voimaan 1.1.2012.

2.6 Tonttijako

Kaava-alueelle on laadittu tonttijako.

2.7 Rakennuskiellot

Kaava-alueella ei ole voimassa rakennuskieltoa.

2.8 Pohjakartta

Pohjakartta mittakaavassa 1:1000 on Espoon Kaupunkitekniikan keskuksen laatima ja se täyttää alueidenkäyttölain 54a pykälän vaatimukset.

2.9 Maanomistus

Alueen omistaa Espoon kaupunki.

2.10 Maaperä

Suunnittelualue on maaperältään lähes täysin kitkamaalajia, jonka päällä on savea ja silttiä. Alueen länsi- ja itäosissa on pieniä osia savea. Rakennettavuus on lähes koko alueella normaali. Vaikeasti rakennettavaa pehmeikköä tai syvää pehmeikköä on hie-
man alueen laidoilla.

2.11 Muut suunnitelmat ja päätökset

MAL 2019 -suunnitelma on Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen strateginen suunnitelma seudun kehittämisestä vuoteen 2050. Sillä tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua, jossa kasvu ohjataan nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen ja joukkoliikenteen kannalta keskeisille alueille. Suunnitelman pohjalta on tehty valtion, seudun kuntien ja HSL:n kesken MAL-sopimus, jonka ensimmäisellä nelivuotiskaudella 2020–2023 Espoo on sitoutunut 1,2 miljoonan kerrosneliömetrin asuntokaavoitustavoitteeseen. MAL-suunnitelmaa päivitetään parhaillaan ja uudet tavoitteet tulevat voimaan, kun ne ovat käyneet päätöksenteon läpi.

Espoo-tarina on valtuustokausittain päivitettävä strategia, joka suuntaa kaupungin toimintaa yhteisten tavoitteiden mukaisesti. Strategian tavoitteisiin kuuluvat muun muassa sivistyksen ja koulutuksen tukeminen, kansainvälinen vetovoima yrittää ja

innovoida, turvallisuus, viihtyisyys ja luonnonläheisyys. Lisäksi Espoo pyrkii hiilineutraaliksi vuonna 2030. Tämän valtuustokauden Espoo-tarinan otsikko on Espoo – Lasten ja nuorten pääkaupunki. Sen tavoitteena on keskittyä muun muassa lasten ja nuorten asemaan ja mahdollisuuksiin, elinympäristön laatuun, luontoon ja työpaikkoihin.

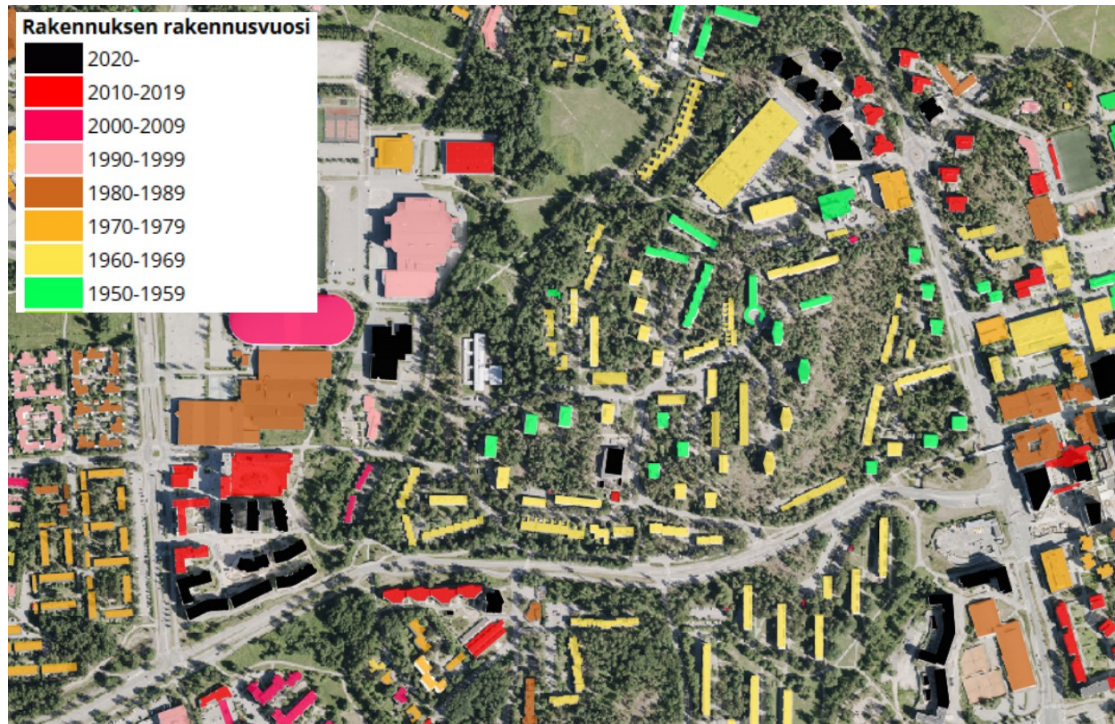
2.12 Rakennettu ympäristö

2.12.1 Yhdyskuntarakenne

Suunnittelualue sijaitsee Länsikorkeessa, joka kuuluu Tapiolan vanhoihin asuinlähiöihin. Alue suunniteltiin maiseman muotoja myötäillen Tapiolan rakentamisen periaatteiden mukaisesti. Länsikorkeessa on lomittain pientaloja ja kerrostaloja. Matalammat rakennukset sijoittuvat alemmas rinteille ja korkeammat kukkuloiden päälle huipentuen Viljo Revellin suunnittelemiin enimmänsään kahdeksankerroksisiin ns. taskumattitaloihin, jotka toimivat alueen maamerkkeinä. Suunnittelualuetta lähimpänä on yksikaksikerroksisia pientaloja ja kolme–kuusikerroksisia kerrostaloja. Alueen rakennukset ovat lähes kaikki 1950–60-luvuilta. Muutamia uusia täydennyksiä alueella ovat Metsolan päiväkot (2022), Jousenkaaren päiväkot (1991), Jousenkaaren uusi koulu (2022) ja Jousenjanteen rivitalot (2006). Kadut kiertävät kukkuloiden rinteitä myöten. Alueelle saavutaan etelästä Kelohongantietä pitkin. Länsilaidassa olevalle Jousenkaaren koululle ajetaan Palloilutietä lännestä. Länsikoreen keskellä on Oravannahkatorin ostoskeskus, joka kokoa alueen kaupalliset palvelut.

Länsipuolella on Tapiolan urheilupuisto, joka on rakentunut 1970-luvulta alkaen ja sen eteläpuolella 2000-luvulla rakennettu Jousenpuisto. Tapiolan urheilupuistoa hallitsevat laajat avoimet pysäköintialueet ja pelikentät sekä urheiluhallit. Alueen korkeimmat rakennukset ovat Metro Areena ja Esport Areena. Muut hallit ovat matalampia. Alue on kehittymässä voimakkaasti, kun uusi stadion ja muut suunnitellut rakennukset rakennetaan. Jousenpuisto on asuinalue, jonka rakennukset porrastuvat enimmänsään 12-kerroksisiksi. Sen keskuksena toimii Jousenpuistonaukio, jolla on metroasema ja kivijalkaliiketilaa, muun muassa päivittäistavarakauppa.

Pohjoispuolella on Kaskiniityn viheralue, joka kuuluu Tapiolan asuinalueiden välissä soljuviin niittyihin. Se on reunustettu puustolla. Keskiossa on avointa nurmea. Eteläosassa puustoa on enemmän ja niiden keskellä on pieni puutarhapalsta-alue. Puistoraitit ovat kivituhkapintaisia.

Ilmakuvan päällä rakennukset lajiteltuina rakennusvuosikymmenen mukaan. Alue hahmottuu lähes kauttaaltaan 1950–60-luvuilla rakennettuna.

2.12.2 Maankäyttö ja kaupunkikuva

Suunnittelualue on vehreän Länsikorkeen laidalla ja näyttäytyy rauhallisena ja metsäisenä asuinalueena. Siellä on kuitenkin eloa koulun ja päiväkodin myötä. Poiketen Länsikorkeen muista osista suunnittelualue on muuttunut 1960-luvun jälkeen merkittävästi, sillä sieltä on purettu tunnusomainen koulu opettaja-asuntoloineen ja rakennettu 1990-luvulla päiväkotia ja 2020-luvulla koulu. Uudet rakennukset erottuvat vanhemmista 1950–60-luvun rakennuksista tyyliltään.

Alueen luoteisnurkassa oleva 2022 valmistunut Arkkitehtitoimisto Hannu Jaakkolan suunnittelema Jousenkaaren koulu on mitoitettu noin 480 oppilaalle. Se rakennettiin korvaajaksi entiselle 1960-luvulla rakennetulle Jousenkaaren koululle, joka oli käyttökiellossa sisäilmaongelmien vuoksi. Koulu on kaksikerroksinen, julkisivuiltaan osin vaalea ja osin tummemman harmaa elementtirakennus. Julkisivuissa on jonkin verran tehostevärejä. Rakennus muodostuu kahdesta toisiinsa nähden loivassa kulmassa olevasta osasta, jotka yhdistyvät turkoosin nivelosan avulla. Rakennus eroaa alueen vanhemmista suorakulmaista koordinaatistoa noudattavista rakennuksista kahden eri kulmassa olevan osansa vuoksi.

Jousenkaaren koulun eteläpääty on julkisivuiltaan vaalea. Seinissä on harmaata tehosteväriä ja sisäänkäynneissä lisäksi oranssin ja punaisen sävyjä.

Lounaisnurkassa toimii 1991 valmistunut Arkkitehtitoimisto Kaisa Vepsäläisessä suunniteltu Jousenkaaren päiväkot. Se poikkeaa ympäröivistä rakennuksista tyyllistään ja materiaaleiltaan. Rakennus on yksikerroksinen ja geometrialtaan monimuotoinen. Uuden koulun tapaan rakennus muodostuu kahdesta pääosasta, jotka yhdistyvät toisiinsa loivassa kulmassa. Tilojen polveilu saa aikaan monimuotoisen kokonaisvaikutelman. Seinät ovat kauttaaltaan vaaleaksi maalattua puuta ja loiva harjakatto punaiseksi maalattua peltiä, mikä sitoo rakennuskokonaisuutta yhdeksi kokonaisuudeksi.

Jousenkaaren päiväkoti sijoittuu koulun eteläpuolelle lähelle Jousenpuiston asuinalue, joka kuvassa näkyy taustalla.

Alueen itälaidalla oli Osmo Siparin suunnittelema, 1960 valmistunut Jousenkaaren koulu erillisine opettaja-asuntoloineen. Koulu oli matala, erillisiin siipiin jaettu ulko-asultaan vaalea rakennus, joka suunnittelultaan edusti solukoulutyyppeä. Rakennus koostui kahdesta toiseensa liitetystä osasta ja pihaa rajaavista katoksista. Pitkänomaisessa opetussiivessä oli harjakatto ja lyhyemmässä voimistelusaliosassa pulpettikatto. Matalat, tasakattoiset katokset muodostivat solumaisia pihatiloja. Modernistista koulua arvostettiin jo sen valmistuttua ja sen suunnittelijaa Osmo Siparia pidetään aikansa merkittävimpiin kuuluvana koulusuunnittelijana. Koulu oli tunnusomainen osa Tapiolaa ja Länsikorkean aluetta. Lisäksi se oli yksi Tapiolan alkuperäisistä 1950–1960-lukujen kouluista. Koulu oli ollut tyhjiään vuodesta 2016 sen huonon kunnon ja sisäilmaongelmien vuoksi. Opettaja-asuntolat olivat yksikerroksisia muodoltaan pitkänomaisia, julkisivuiltaan vaaleita rivitaloja, joissa oli harmaaksi maalatut harjakatot. Rakennusten edustalla oli ulkovarastot, jotka rajasivat etupihat yksityisiksi sopukoiksi. Opettaja-asuntolat purettiin vuonna 2020 ja koulu vuonna 2024. Puretun koulun ja asuntoloiden kohdalla olevat alueet on maisemoitu istutuksin keuhalla 2025.

Jousenkaaren entinen koulu oli vaaleaksi rapattu matala rakennus, johon liittyi pihaa rajaavat katokset. Ympäristö oli huoliteltu rakentamisen aikaan 1960-luvun alussa. Kuva Espoon kaupunginmuseon ja Asuntosäätiön kokoelmista. Kuvaaja ei ole tiedossa.

Kaava-alueen eteläosissa olevat katualueet ovat vehreitä ja rajautuvat puistomaiseen ympäristöön sekä aitaamattomille pihaille. Niiden ilmettä on pyritty vaalimaan Länsikorkean voimassa olevalla kaavalla.

Jousenkaaren laidalla tonttien rajat eivät näy maastossa. Vaikutelma on avaran puistomainen.

Jousenpuiston ja Puhurinpolun risteyksessä on tien vieressä avoin nurmi, johon suunnitellaan pientä pysäköintialuetta.

Puhurinpolku on niin kapea, että siinä ei ole erillistä jalkakäytävää. Kuvassa oikealla kaava-alueeseen kuuluva alue, jossa suunnitellaan pysäköinnin osoittamista taloyhtiön käyttöön.

2.12.3 Väestö, työpaikat ja elinkeinotoiminta

Suunnittelualueella ei nykyisin ole asutusta, eikä liiketoimintaa. Alueella oleva koulu ja päiväkoti tuovat alueelle jonkin verran työpaikkoja.

2.12.4 Palvelut

Alueella ei ole kaupallisia palveluita. Lähimmät päivittäistavarapalvelut sijaitsevat Jousenpuistossa Urheilupuiston metroaseman lähellä noin muutaman sadan metrin päässä. Laajemmin palveluja löytyy Tapiolan keskustasta. Alueen länsipuolella sijaitsee kattavasti urheilupalveluja tarjoava Tapiolan urheilupuisto.

Alueella sijaitsee alakoulu ja päiväkoti. Yläkouluja sijaitsee Tapiolassa ja Pohjois-Tapiolassa.

2.12.5 Yhdyskuntatekninen huolto

Alueella on valmis kunnallistekniikka, jonka suurimmat johto- ja kaapeliliinjat kulkevat pääosin katujen alla. Osin kunnallistekniikkaa on myös alueen keskellä muun muassa puistokäytävien alla. Suunniteltujen rakennettavien alueiden kohdilla on jonkin verran verkostoa, jota on tarpeen siirtää rakentamisen vuoksi.

2.12.6 Erityistoiminnot

Alueella ei ole erityistoimintoja.

2.13 Liikenne

2.13.1 Ajoneuvoliikenne

Kaava-alue tukeutuu Kelohongantie-nimiseen tonttikatuun, jonka keskimääräinen ar-
kivuorokausiliikenne (KAVL) vuonna 2024 oli noin 1 800 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Jousenkaari, Jousenjänne ja Puhurinpolku ovat keskeisiä katuja kaava-alueen sisäi-
sessä liikenteessä. Ne on luokiteltu tonttikaduiksi, ja niiden liikennemäärät ovat Kelo-
hongantietä vähäisempiä. Katuverkko palvelee pääasiassa alueen asutusta sekä alu-
eella sijaitsevaa päiväkotia, eikä merkittävää läpikulkuliikennettä esiinny. Jousenjän-
teellä sijaitseva päiväkoti aiheuttaa ajoittaista saattoliikennettä erityisesti aamu- ja il-
tapäivisin.

2.13.2 Jalankulku ja pyöräily

Alueella on kattava jalankulun ja pyöräilyn verkosto, joka koostuu katujen varsilla
sekä puistoalueiden läpi kulkevista yhdistetyistä jalankulku- ja pyöräteistä. Yhteydet
Tapiolan keskustaan, Urheilupuiston metroasemalle, Urheilupuistoon sekä ympäröi-
ville ulkoilualueille ovat hyvät ja palvelevat arjen asiointi-, koulu- ja saattoliikennettä
sekä virkistysliikkumista.

Jalankulun ja pyöräilyn järjestelyt perustuvat pääosin yhdistettyihin jalankulku- ja pyö-
räteihin. Nykyisten suunnitteluperiaatteiden mukaisesti tavoitteena on jalankulun ja
pyöräilyn erottelu tai pyöräliikenteen siirtäminen ajoradalle erityisesti vähäliikenteisillä
tonttikaduilla. Alueella on kuitenkin runsaasti puistoraitteja, joilla jalankulun ja pyöräi-
lyn erottelu edellyttäisi väylien päällystämistä, mikä asettaa reunaehdoja järjestelyjen
kehittämiseksi.

2.13.3 Sisäinen liikenne ja pysäköinti

Alueella on runsaasti pysäköintiä katujen varsilla sekä rakentamattomilla tai puolijulki-
silla alueilla. Kadunvarsipysäköinti on laajamittaista, ja lähes kaikki vapaa tila on ny-
kytilanteessa pysäköintikäytössä.

Yleisessä pysäköinnissä on puutteita, ja asukkaat kokevat pysäköinnin alueella on-
gelmalliseksi. Tarvetta on lisätä yleistä pysäköintiä sekä selkeyttää pysäköintijärjeste-
lyjä. Lisäksi on tarpeen osoittaa Puhurinpolun kadunvarsipysäköinti ensisijaisesti Pu-
hurinpolku 1:n asukkaiden käyttöön.

2.13.4 Julkinen liikenne / Joukkoliikenne

Urheilupuiston metroasema sijaitsee noin 200 metrin etäisyydellä kaava-alueesta ja tarjoaa hyvät joukkoliikenneyhteydet.

Tapiolan joukkoliikenneterminaali sijaitsee noin yhden kilometrin etäisyydellä kaava-alueesta, ja sieltä on erittäin hyvät seudulliset ja alueelliset joukkoliikenneyhteydet.

Aluetta palvelee lisäksi palvelulinja 119, jonka reitti kulkee Puhurinpolkua pitkin. Palvelulinja tukee erityisesti ikääntyneiden ja liikkumisesteisten henkilöiden liikkumistarpeita.

2.14 Luonnonolosuhteet

Yleisilmeeltään suunnittelualue on vihreä ja siellä limittyvät hoidetut puistomaiset ja pihamaiset osat sekä hoidetut lähimetsät. Pohjoisosassa on Kaskiniittyä rajaavaa metsikköä ja osin niityn reuna-aluetta. Metsikkö jatkuu kapeampina kaistaleina purettu koulun molemmin puolin etelään alueen läpi. Puusto on pohjoisosaa harvempaa ja maanpinnan kasvillisuus kuluneempaa. Purettujen rakennusten kohdille on istutettu nurmea tai niittyä. Jousenkaaren ja Jousenjänteen varsilla on istutettua nurmea ja puustoa. Suunnittelualueen kasvillisuudessa näkyy vaikutteita muun muassa metsien, joutomaiden, pihojen, puistojen ja puutarhojen lajistosta, sekä kulttuurivaikutteita vanhoilta viljelyalueilta. Osin kasvit ovat alueelle istutettuja ja osin luonnollisesti kylväytyneitä.

Alue on pinnanmuodoiltaan suhteellisen tasainen. Maasto laskee länteen päin. Alueen keskiosassa, josta purettiin vanha Jousenkaaren koulu, on matala ympäröivää maastoa korkeampi kukkula, korkeimmillaan noin +12,0 metriä merenpinnan yläpuolella. Vesi valuu maanpintaa pitkin alueella länteen ja päättyy länsilaidalla olevaan Nässelkärrinojaan. Sieltä se laskee etelään ja yhtyy myöhemmin Gräsanojaan. Alueen matalimmat osat ovat länsilaidalla ojan lähellä noin korossa +3,0 metriä merenpinnan yläpuolella.

Alue on yleisilmeeltään vihreää ja puustoa on paljon. Puustoiset alueet kytkeytyvät pohjoiseen puistoon ja etelään katujen yli rakennusten väleihin. Ilmakuvassa näkyy vielä keski-osassa vanha Jousenkaaren koulu, joka on purettu 2024.

Alueelta on laadittu puustomittaus ja kuntokartoitus, jossa tutkittiin alueen puusto (yhteensä 539 kpl). Raportin mukaan valtaosa alueen puustosta on rauduskoivuja. Muita alueella esiintyviä lajeja ovat muun muassa haapa, tervaleppä, pihlaja, mänty, raita ja kuusi. Valtaosa alueen puustosta on hyvässä tai kohtalaisessa kunnossa.

Länsikorkeen 2017 tehdyn luontoselvityksen mukaan alueen kasvilajisto on suhteellisen tavanomaista. Huomionarvoisia lajeja ovat alueen länsirajalla Nässelkärrinojassa kasvava silmälläpidettävä vankkasara ja keskiosissa kasvupaikan suhteen vaateliaskotkansiipi. Alueen linnusto on niin ikään tavanomaista. Huomionarvoisiksi lajeiksi on selvityksessä nostettu selvityksen tekemisen aikaan uhanalainen ja nykyään erittäin uhanalainen viherpeippo, sekä silmälläpidettävä pikkutylli. Nykyisin alueella havaituista lintulajeista myös harakka, pensaskerttu ja västäräkki ovat silmälläpidettäviä. Linnuston kannalta alueelta ei löytynyt erityisen tärkeitä alueita. Lepakoita selvitysalueella esiintyi hyvin vähän ja lajeista tavattiin hyvin yleistä pohjanlepakkoa sekä lajilleen varmistamatta jäänyt siippa. Alue ei ole lepakoiden kannalta tärkeä. (Enviro, 2017).

Alueen kasvillisuudessa erottuvat toisaalta istutetut pensaat tai muut kasvit, kuten kuvan oikeassa reunassa ja toisaalta luonnollisesti levinneet kasvit.

2.15 Suojelukohteet

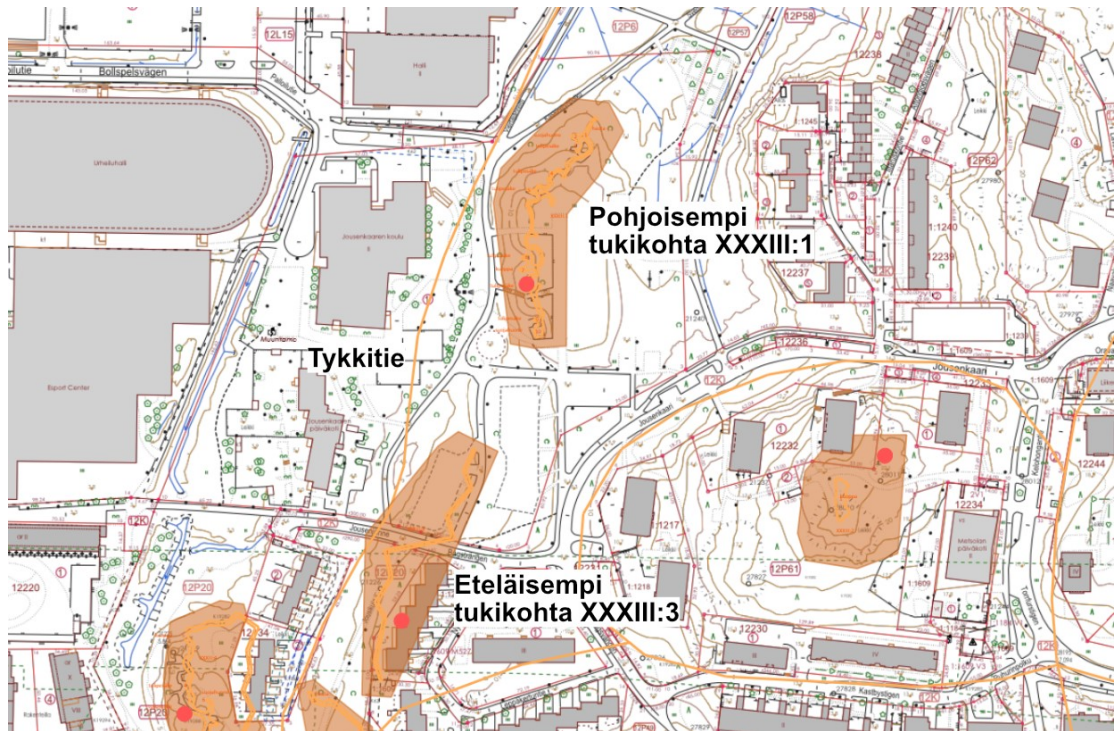
2.15.1 Rakennettu kulttuuriympäristö

Kaava-alue on osa Tapiolan valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY). Suunnittelualueella ei sijaitse yksittäisiä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiksi koettuja rakennuksia.

Tapiola on Suomessa laajin ja merkittävin esimerkki toisen maailmansodan jälkeisestä lähiöiden ja asuintalojen suunnitteluideologiasta, jota uuden polven suunnittelijat sovelsivat luodakseen kokonaan uuden kaupunkiyksikön palveluineen ja työpaikkoineen. Entisen Hagalundin kartanon maille 1950-luvulta lähtien rakennettu "new town" -tyyppinen avara ja vaihteleva puutarhakaupunki kuuluu kansainvälisen DOCOMOMO-järjestön hyväksymään valikoimaan suomalaisen modernismin merkkiteoksia 1920-luvun lopulta 1970-luvulle. (Museovirasto, RKY-alueen kuvaus).

2.15.2 Muinaismuistot

Suunnittelualueella sijaitsee kaksi vuosina 1915–1918 rakennettua ensimmäisen maailmansodan aikaista puolustusasemaa, tukikohdat XXXIII:1 ja XXXIII:3. Lisäksi alueen läpi kulkee puolustusasemia yhdistävä pohjoiseteläsuuntainen tykkitie.

Alueelle ja sen ympäristöön sijoittuu useita linnoitusrakenteita ja niitä yhdistäviä tykkiteitä. Tykkiteiden viitteelliset linjaukset on piirretty oranssilla viivalla ja linnoitusrakenteet oranssein aluein.

Pohjoisempi tukikohta XXXIII:1 sijaitsee Jousenkaaren koulun itäpuolella rinteessä. Maastossa näkyy betonisia maahan kaivettuja yhdys- ja taisteluhautoja ja laajempia rakenteita yhteensä noin 130-metrisenä ketjuna, josta osia on täytetty. Säilyneet rakenteet eivät ole katettuja.

Elokuussa 2025 kasvillisuus peitti pohjoisemman tukikohdan linnoitusrakenteet katsottaessa alemmalla. Niitä kiertävä kaide pilkottaa kuvan vasemmassa reunassa kasvillisuuden seasta.

Eteläisemmästä tukikohdasta XXXIII:3 ei näy maan pinnalle kovin paljon rakenteita. Ark-byroo tutki kohdetta purettujen rivitalojen kohdalta koekaivauksin kesällä 2025. Kahdeksasta kaivetusta koeojasta yhdestä löytyi betoninen etulinjan suojahuoneeksi tulkittu rakenne. Lisäksi tutkimuksissa havaittiin, että maan pinnalle näkyy tiheässä pensaikossa tähystysaseman ja sen viereisen konekivääriaseman betonisia seiniä. (Ark-byroon kenttäraportti, 2025). Tutkimuksen jälkeen Museoviraston kanssa pidettiin muinaismuistolain 13 §:n mukainen neuvottelu kohteeseen kajoamisesta. Kokouksessa todettiin, että kohde voidaan poistaa jatkotutkimusten, dokumentoinnin ja Museoviraston antaman luvan jälkeen. Neuvottelun muistio on liitetty kaavan aineistoon.

Jatkotutkimukset suoritettiin lokakuussa. Aiemmissa kaivauksissa todetut rakenteet otettiin esille kasvillisuuden seasta ja maan alta. Samalla haarukoitiin rakenteiden jatkumista kaivamalla. Betonirakenteet todettiin osin tuhoutuneiksi aiemman rakentamisen vuoksi. Rakenteisiin liittyvistä taistelu- tai yhdyshautalinjasta ei löytynyt merkkejä, eikä koeojista löytynyt lisää tukikohdan jäänteitä. Raportin mukaan rakenteet ovat rikkäisiä, eivätkä mitenkään poikkeuksellisia. Rakenteiden purkamiselle ei nähty raportissa estettä. (Ark-byroon jatkotutkimukset, 2025)

Jatkotutkimuksen jälkeen Museovirasto on antanut lausunnon tutkimusten riittävästä. Lausunnossa on todettu, että toteutetut jatkotutkimukset riittävät, eikä muinaismuistolaki enää rajoita alueen maankäyttöä. (Museoviraston lausunto, 2025)

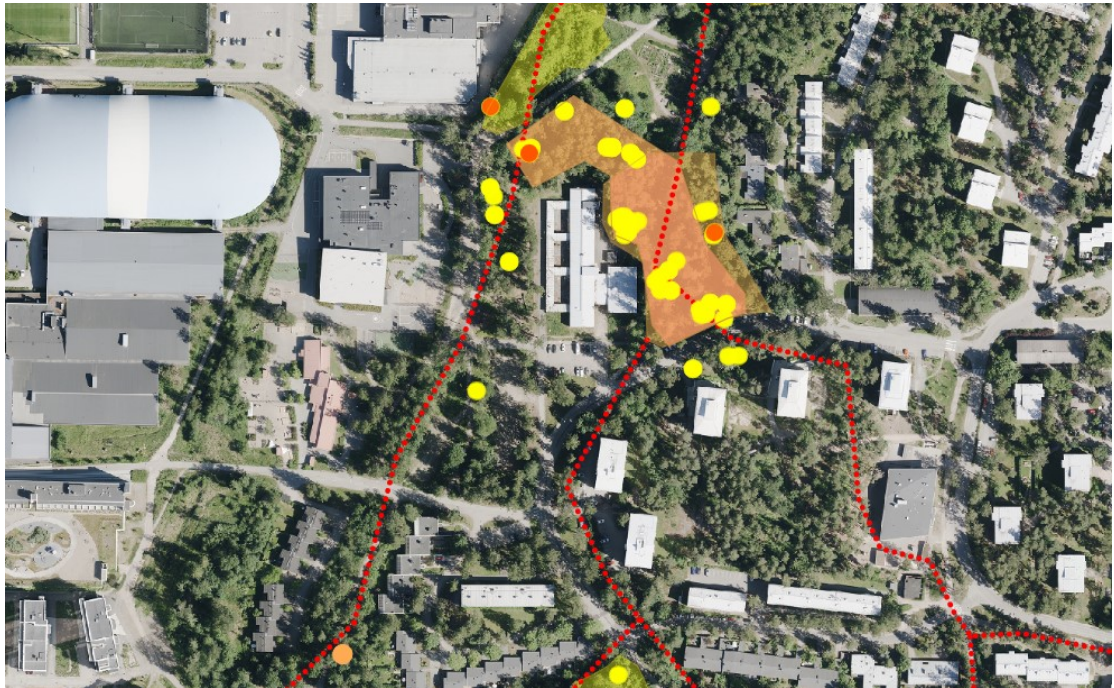
Arkeologisissa tutkimuksissa rakenteita kaivettiin esiin ja dokumentoitiin. Kuva on syksyltä 2025 jatkotutkimusraportista.

Betonisesta linnoitusrakenteesta on säilynyt osia, vaikka sen viereen rakennettiin 1960-luvulla opettaja-asuntolat. Kuva on eteläisemmän tukikohdan XXXIII:3 alueelta loppukesältä 2025.

2.15.3 Liito-oravat

Alueen itä-/pohjoisosasta tunnistettiin vuoden 2017 luontoselvityksessä liito-oravan ydinalue, jolta tehtiin useita papanahavaintoja ja havainto pesäpuusta. Papanahavaintoja tehtiin myös Jousenkaaren entisen, jo puretun koulun länsipuolelta ja siihen liittyneen asuntolan vierestä. Alueen keskeltä ja itäpuolelta tunnistettiin selvityksessä pohjois–eteläsuuntaiset liito-oravayhteydet. (Enviro, 2017). Tuoreemmassa liito-oravaselvityksessä (Enviro, 2024) alueen itälaidalta ja välittömästä läheisyydestä tehtiin papanahavaintoja. Vuoden 2017 luontoselvityksessä havaittu pesäpuu ei ollut asutuna vuonna 2024 tarkastuskäynnin aikaan. Selvityksessä tunnistettiin myös samat liito-oravareitit, jotka vuoden 2017 luontoselvityksessäkin oli huomioitu. Vuoden 2024 selvityksen perusteella alueen pohjois- ja itäosissa on liito-oravalle soveltuvaa puustoa. Kaava-alueen luoteispuolelle sijoittuvassa Tapiolan jalkapallostadionin kaavassa tehtiin liito-oravaselvitys 2020. Siinä Jousenkaaren kaava-alueen pohjoispuolelta ja osin alueen pohjoisosasta löydettiin liito-oravan elinalue, joka on huomioitu Jousenkaaren koulun selvityksessäkin.

Selvitysten perusteella liito-oravien papanahavainnot keskittyvät suunnittelualueen pohjois- ja itäosaan. Kulkuyhteydet kulkevat alueen keskeltä ja itäpuolelta.

2.16 Ympäristön häiriötekijät

Alue sijaitsee vilkkaammista liikenneväylistä sen verran etäällä, että sinne ei kantaudu häiritsevää melua, ilmansaasteita tai tärinää.

3 Asemakaavan tavoitteet

3.1 Kaupungin tavoitteet kaavoitukselle

Tavoitteena on suunnitella alueelle uusi, kahdeksanryhmäinen päiväkoti ja Tapiolan rakennettuun kulttuuriympäristöön ja Länsikorkeen alueelle sopivia asuntoja hyvien kulkuyhteyksien varrelle. Jousenkaaren koulun kohdalla asemakaava päivitetään vastaamaan nykytilannetta.

Asemakaavalla turvataan alueen läpikulku- ja virkistysyhteydet itälänsi- ja pohjoisete-läsuunnassa. Lisäksi turvataan luontoarvot, mukaan lukien liito-oravan kulkuyhteydet ja elinympäristöt, sekä huomioidaan kulttuurihistorialliset kohteet, kuten I maailman-sodan linnoitusrakenteet.

3.2 Maanomistajan / Hakijan tavoitteet kaavoitukselle

Asuinrakennushanketta kehittävä SRV tavoitteli hakemuksessaan vuonna 2023 alueelle noin 14 500 kerrosneliömetrin asuinrakentamista. Sen jälkeen on käynyt ilmi, että alueelle tarvitaan päiväkotia, ja tavoitellun kaltaiset asuinrakennukset ovat alueelle liian suuria, joten suunnitelmia on muutettu runsaasti.

4 Asemakaavan muutoksen kuvaus

4.1 Yleisperustelut

Asemakaavan muutoksella alueelle suunnitellaan uusi päiväkotia ja asuinkerrostaloja puretun koulun ja opettaja-asuntoloiden tilalle. Uudet rakennukset suunnitellaan RKY-alueen arvot ja kaupunkikuva huomioiden. Alue on rakennusten purkamisen jälkeen tyhjillään.

4.2 Mitoitus

Kaava-alueen pinta-ala on 5,81 hehtaaria.

Kokonaiskerrosala on 13 900 k-m².

Aluetehokkuus on $e_a = 0,24$.

Asemakaavan muutoksen myötä alueen rakennusoikeus kasvaa 4171 k-m².

Kaava-alueen laskennallinen asukasluku kasvaa noin 100 asukkaalla. (1 asukas / 50 k-m²).

Kaava-alueen työpaikkojen laskennallinen määrä ei muutu. Alueella ei ole työpaikkoja, eikä sinne osoiteta uusia työpaikkoja. Uuteen päiväkotiin työllistyy kuitenkin pieni määrä ihmisiä.

4.3 Maankäyttö

4.3.1 Korttelialueet

Kaavalla osoitetaan opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue (YO, kortteli 12135) Jousenkaaren koululle. Samalla korttelialueella on myös Jousenkaaren päiväkotia. Uudelle päiväkodille osoitetaan julkisten lähipalvelurakennusten korttelialue (YL, korttelin 12136 pohjoisosa). Asuinkerrostaloille osoitetaan asuinkerrostalojen

korttelialue (AK, korttelin 12136 eteläosa). Lisäksi kaavassa on erillinen pysäköintiin osoitettava korttelialue Puhurinpolulla (LPA, kortteli 12230).

Uudet rakennukset sovitetaan Länsikorkean kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön kaavamääräysten avulla. Näkyviä rajoja katujen, puistojen ja kortteleiden välillä ei sallita. Piharakennusten ja katosten tulee olla viherkattoisia.

Jousenkaaren koulun ja päiväkodin korttelissa kaava päivitetään vastaamaan nykytilannetta. Koululle ja päiväkodille osoitetaan erilliset rakennusalat, joille osoitetaan toteutunutta rakentamista vastaavat rakennusoikeudet ja kerrosluvut: koululle II kerrosta ja 6000 kerrosneliömetriä, päiväkodille I kerros ja 900 kerrosneliömetriä. Niiden pysäköintialueet osoitetaan kaavamerkinnöin (p). Korttelin länsirajaan on osoitettu nykyinen jalankulkupyörätie (pp), oja (w-1), istutettavaa vyöhykettä (pallo- ja pisterasterit) ja nykyiselle muuntamolle rakennusala (vm).

Uudelle päiväkodille osoitetaan korttelialue, jonka eteläosaan osoitetaan pysäköintialue (p) ja jalankulkupyöräteitä (pp). Korttelin pohjoisosa varataan rakentamiselle ja länsilaidassa on muinaismuistolaiilla suojeltuja I maailmansodan aikaisia linnoitusrakenteita, jotka säilytetään. Päiväkotia voidaan rakentaa II-kerroksisena ja rakennusoikeutta on 2000 kerrosneliömetriä. Päiväkodin rakentamisessa tulee huomioida myös lasten mittakaava ja julkisivuissa vältetään suuria, yksitoikkaisia pintoja, jotta rakennuksesta tulee mielenkiintoisempi.

Asuinkerrostalojen korttelissa on kolme rakennusala, joille osoitetaan rakennusoikeutta 1600–1750 kerrosneliömetriä. Korttelissa on rakennusoikeutta yhteensä 5000 kerrosneliömetriä. Korttelitehokkuus on 0,95. Talot on suunniteltu samankokoisiksi, mutta rakennusoikeuden vaihtelu riippuu muun muassa rakennusoikeuden lisäksi salittujen yhteistilojen keskittämisestä. Rakennukset ovat V-kerroksisia ja niiden kokoa on ohjattu rajoittamalla rakennusten runkosyvyyttä. Korttelin reunoilla säästetään puustoa pallorasterimerkinnällä. Pysäköinti on korttelissa keskitetty eteläosaan p-merkinnällä osoitetulle alueelle lukuun ottamatta liikkumisesteisten pysäköintipaikkoja, jotka voi sijoittaa lähelle sisäänkäyntejä. Loput pysäköintipaikat ovat esim. Jousenpuiston pysäköintihallissa.

Puhurinpolulla oleva autopaikkojen korttelialue (LPA) osoitetaan viereisen taloyhtiön pysäköintiä varten, jolloin taloyhtiö voi lunastaa parkkipaikat kaupungilta. Vastaavalla tavalla tehtiin laajasti lähiympäristössä Länsikorkean kaavan yhteydessä, mutta Puhurinpolun paikkojen kohdalla toimenpide jäi silloin tekemättä.

Kortteleiden pihojen vehreyttä ja monimuotoisuutta ohjataan Espoon viherkerrointyökalulla. Viherkerroin kuvaa tontin tai korttelin vihertehokkuutta, eli sitä, kuinka paljon tontilla on erilaisia kasvillisuuspintoja ja sadevesiä viivyttäviä ratkaisuja suhteessa tontin pinta-alaan. Viherkerrointyökalun luontolaskuri kuvaa tontin viherelementtien laatua luonnon monimuotoisuuden tukemisen näkökulmasta. Asuinkorttelille viherkerrotoimen tavoitetasoksi on asetettu 0,9 ja päiväkodin kortteleille 0,8. Nykyistä koulua ja päiväkotia varten osoitetulle korttelille ei ole osoitettu viherkerrointa, sillä niille ei ole

tiedossa muutoksia, eikä viherkerrointa ole tutkittu kohteille. Asuinkorttelin viherkerroinlaskenta on laadittu asemakaavan korttelisuunnitelman yhteydessä. Viherkerrointuloskortti on kaavaselostuksen liitteenä. Uuden päiväkodin suunnittelu etenee erillään kaavaprosessista, mutta viherkerroin voidaan huomioida sen suunnittelussa, vaikkei sitä lasketakaan kaavan yhteydessä.

4.3.2 Virkistys- ja suojaviheralueet

Kaava-alueen keskellä säilytetään pohjois–eteläsuuntainen pitkulainen metsikkö, joka osoitetaan puistoksi (VP). Sitä myöten kulkee puistoraitti (katkoviiva), liito-oravan kulkuyhteys (eko-1) ja I maailmansodan aikaisen tykkien jäänteet, jotka ovat hautautuneet maan alle (s-2).

Puiston pohjoisosassa se laajenee ja puistoraitit haarautuvat eri suuntiin kohti länttä Tapiolan urheilupuistoon ja pohjoiseen sekä itään Kaskiniitylle. Puiston pohjoisosaan on osoitettu liito-oravaselvityksessä havaittu liito-oravan ydinalue (s-1) ja I maailmansodan aikaisen linnoituksen rauniot (sm).

Puiston maisema sekä reitit ja polut on tarkoitus säilyttää suureksi osaksi ennallaan. Kaavan keskikohdalla itä–länsisuuntainen jalankulkuyhteys siirretään kulkemaan hieman pohjoisemmaksi, jotta asuinkorttelille jää enemmän tilaa. Samalla se ohjautuu selkeämmin kohti koulun pihaa, jonne reittiä pitkin kuljetaan nykyisinkin paljon. Lisäksi puistoraitteja on mahdollista levenyttää ja parantaa niiden valaistusta.

Kaava-alueen eteläosassa Jousenjängteen päässä olevaa puistoa pienennetään siten, että jalankulkupyörätie kulkee sen pohjoispuolelta erillisenä merkintänä. Tavoitteena on suunnitella pyöräilijöiden siirtyminen Jousenjängteen päästä jalankulkupyörätielle selkeäksi.

4.3.3 Muut alueet

Kaavassa on mukana katualueita Jousenkaareltä ja Jousenjängteeltä, jotta kaavasta saadaan ehyt kokonaisuus. Katualueille osoitetaan Länsikorkeen kaavan tapaan istutettavia alueita (pisterasterit). Samoilta kohdilta, joissa voimassa olevassa kaavassa on osoitettu kaupunkikuvallisesti tärkeä katu ympäristö, on osoitettu vastaava merkintä (sk-1). Merkinnoilla korostetaan kaupunkikuvallisesti arvokasta katu ympäristöä.

Jousenkaaren eteläpäässä Puhurinpolun risteykseen on osoitettu hieman laajempi katualue pientä pysäköintialuetta varten, jotta alueelle saadaan lisättyä yleistä pysäköintiä muun muassa vieraita varten.

Jousenjängteen katua laajennetaan pohjoiseen, jotta kadun varteen saadaan paremmin mahtumaan pysäköintiä erillisiin taskuihin. Pyöräily ohjataan ajoradalle ja

Jousenjängteen kadun päästä länteen pyörätielle. Jousenjängteen yli merkitään liito-oravan kulkuyhteys eko-2-merkinnällä.

Jousenjängteen länsipäähän merkitään jalankulku- ja pyörätie, joka johtaa Urheilupuiston metroasemalle.

4.3.4 Palvelut

Alueella säilyy siellä olevat Jousenkaaren päiväkotia ja Jousenkaaren koulu. Lisäksi kaavan myötä alueelle tulee uusi, kahdeksanryhmäinen kaupungin käyttöön suunniteltu päiväkotia. Suunnittelualue tukeutuu suureksi osaksi Tapiolan keskuksen, Urheilupuiston ja Niittykummun palveluihin. Lähin päivittäistavarakauppa löytyy muutaman sadan metrin päästä Urheilupuiston metroaseman vierestä.

4.3.5 Yhdyskuntatekninen huolto

Alueen kunnallistekniikka on rakennettu valmiiksi. Päiväkodin ja asuinkorttelin rakentamisen myötä kunnallistekniikkaa siirretään niiden kohdalta.

4.4 Liikenne

4.4.1 Ajoneuvoliikenne

Asemakaavan muutos ei aiheuta merkittäviä muutoksia alueen ajoneuvoliikenteen kokonaiskuvaan. Alueen katuverkko säilyy pääosin ennallaan ja tukeutuu nykyisiin tonttikatuja.

Uuden päiväkodin toiminta sekä alueelle tuleva uusi asutus lisäävät jonkin verran ajoneuvoliikennettä erityisesti aamu- ja iltapäivisin. Liikennemäärien kasvu kohdistuu pääosin saattoliikenteeseen ja asiointiliikenteeseen, eikä sen arvioida aiheuttavan merkittäviä toiminnallisia tai liikenneturvallisuuteen liittyviä haittoja alueen katuverkolle.

4.4.2 Jalankulku ja pyöräily

Kaava-alue sijaitsee kävely- ja pyöräilyetäisyydellä Tapiolan keskukselta ja Urheilupuiston metroasemalta, minkä vuoksi merkittävä osa alueen matkoista voidaan olettaa tehtävän jalan tai pyörällä.

Asemakaavaratkaisussa pyöräily on siirretty ajoradalle voimassa olevien suunnitteluhjeiden mukaisesti vähäliikenteisillä kaduilla. Ratkaisu selkeyttää jalankulun ja pyöräilyn järjestelyjä sekä parantaa reittien jatkuvuutta ja hahmotettavuutta.

Asemakaavassa on annettu pyöräpysäköintiä koskevat määräykset seuraavasti:

Polkupyöräpaikkoja (pp) on rakennettava vähintään seuraavasti:

- Asunnot 1 pp / 40 k-m²
- Koulut 1 pp / 50 k-m²
- Päiväkodit 1 pp / 50 k-m²

Vähimmäisvaatimuksen mukaisista asuntojen pyöräpaikoista vähintään 80 % tulee sijoittaa katettuun, lukittavissa olevaan ja säältä suojattuun tilaan, jonne on esteetön kulku kadulta tai pihalta. Loput pyöräpaikoista saa sijoittaa ulkotilaan lähelle keskeisiä kulkureittejä. Vähintään puolet ulkona sijaitsevista pyöräpaikoista tulee olla katettuja. Kaikissa pyöräpaikoissa tulee olla runkolukitusmahdollisuus.

4.4.3 Sisäinen liikenne ja pysäköinti

Pysäköinti on keskitetty pysäköintilaitokseen sekä AK-korttelialueen p-alueelle. Liikuntaesteisten autopaikat voidaan sijoittaa myös piha-alueelle lähelle rakennusten sisäänkäyntejä. Etäisyys keskitettyyn pysäköintilaitokseen on enimmillään noin 200 metriä.

Pysäköinnin keskittämiskäytäntö perustuu alueen hyvään joukkoliikenteen saavutettavuuteen sekä tavoitteeseen edistää kestävien liikkumismuotojen käyttöä. Ratkaisun katsotaan soveltuvan erityisesti perheille ja asukkaille, joilla auton käyttö ei ole ensisijainen liikkumismuoto.

Tonttiliittymien määrää on pyritty minimoimaan, ja keskeiset puistoalueet on pyritty säilyttämään ilman uusia, tarpeettomia ajoneuvoliikenteen yhteyksiä.

Puhurinpolun kadunvarsipysäköinnistä 7–8 autopaikkaa (n. 40 metriä) on muutettu LPA-alueeksi Puhurinpolku 1:n asukkaiden käyttöön. Tätä kompensoimaan kaava-alueelle on osoitettu yleinen pysäköintialue sekä mahdollisuus osoittaa kadunvarsipysäköintiä Puhurinpolun länsipäähän. Näiden järjestelyjen yhteismääränä voidaan toteuttaa yhteensä yksitoista korvaavaa yleistä autopaikkaa. Lisäksi Puhurinpolun itäpäässä on tutkittu mahdollisuutta osoittaa kadunvarsipysäköintiä liikennemerkein.

Uuden päiväkodin (YL) pysäköinti on keskitetty tontin p-alueelle. Näistä autopaikoista vähintään puolet on yleisessä käytössä iltaisin ja viikonloppuisin. Näillä järjestelyillä yleisen pysäköinnin mitoitus, 1 ap/1 000 k-m², täyttyy kaava-alueella ja lähiympäristössä hyvin.

Jousenjanteen katualueella aiemmin käytössä ollut ajoratapysäköinti on muutettu kadunvarsipysäköinniksi pysäköintitaskujen avulla. Ajoratapysäköinti aiheutti haasteita ajoneuvojen kohtaamiselle, ja uusi järjestely parantaa liikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta. Muutos helpottaa erityisesti olemassa olevan päiväkodin saattoliikennettä sekä talvikunnossapitoa.

Jousenjäteelle on lisäksi esitetty korotettu suojatie.

Puhurinpolkua on tarkoitus kehittää jatkossa pihakatuna ja Jousenjännekatua pyöräkatuna. Jousenjätteen pyöräliikenteen arvioidaan olevan alueen valmistuttua vilkasta, ja katu toimii merkittävänä paikallisena pyöräliikenteen reittinä.

YO-alueelle ei kohdistu merkittäviä liikenteellisiä muutoksia. Alueen liikenne tukeutuu nykyiseen katuverkkoon, Jousenjätteeseen ja Palloilutiehen. Korttelin pysäköintijärjestelyt säilyvät pääosin ennallaan, ja pysäköinti on osoitettu p-alueille, joilla ne sijaitsevat myös nykytilanteessa.

Liikennekaaviot ja ajouratarkastelut (jäteauto, pelastusajoneuvot ja tikasauto) on esitetty korttelisuunnitelmassa. Korttelisuunnitelmassa on esitetty myös alustava ratkaisu pyöräpysäköinnille.

Asemakaavassa on annettu pysäköintiä koskevat määräykset seuraavasti:

Autopaikkoja (ap) on rakennettava vähintään seuraavasti:

- asunnot 1 ap / 110 k-m², kuitenkin vähintään 0,5 ap / asunto
- koulut 1 ap / 200 k-m²
- päiväkodit 1 ap / 200 k-m²

Autopaikkojen kokonaismäärää voidaan vähentää pysäköintitarvetta vähentävien toimenpiteiden perusteella enintään 30 %. Toimenpiteistä on erillinen ohje. Vähennysten määrä määritellään rakennusluvan yhteydessä.

Kaikki vähimmäisvaatimuksen mukaiset autopaikat liikkumisesteisten autopaikkoja lukuun ottamatta tulee sijoittaa p-kirjaimella osoitetuille alueille tai toiselle tontille kiinteistöjen välisin sopimuksin.

YL-korttelin autopaikkojen tulee olla pääosin yleisessä käytössä iltaisin ja viikonloppuisin.

4.4.4 Julkinen liikenne / Joukkoliikenne

Asemakaavalla ei ole merkittäviä vaikutuksia joukkoliikenteen toimintaedellytyksiin. Kaava-alueen etäisyys Urheilupuiston metroasemalle on noin 200 metriä ja Tapiolan joukkoliikenneterminaaliin noin yksi kilometri, mikä mahdollistaa joukkoliikenteen hyvän saavutettavuuden jalan.

Palvelulinja 119, jonka reitti kulkee Puhurinpolkua pitkin, voi jatkaa liikennöintiä nykyisellä reitillään.

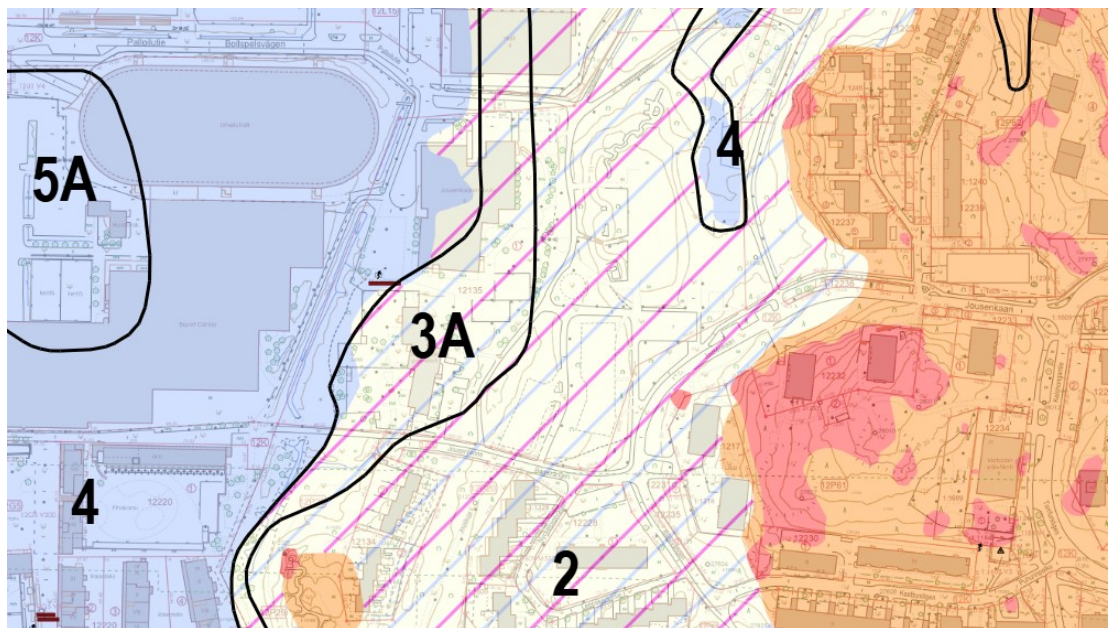
4.4.5 Esteettömyys

Liikuntaesteisten autopaikat sekä esteettömät kulkuyhteydet voidaan järjestää piha-alueilla lähelle rakennusten sisäänkäyntejä. Alueen jalankulkuympäristö tukee esteetöntä liikkumista ja mahdollistaa sujuvat yhteydet palveluihin.

4.5 Maaperä ja rakennettavuus

Suunnittelualue on maaperältään lähes täysin kitkamaalajia, jonka päällä on savea ja silttiä. Alueen länsi- ja itäosissa on pieniä osia savea. Rakennettavuus on lähes koko alueella normaali (luokka 2). Vaikeasti rakennettavaa pehmeikköä (luokka 3A) tai syvää pehmeikköä (luokka 4) on hieman alueen laidoilla.

Alueelta tai sen lähiympäristöstä ei ole tiedossa pilaantuneita maita, eikä pohjavesi-alueita.

Maaperä ja rakennettavuuskartta.

4.6 Luonnonympäristö

Suuri osa kaava-alueesta on puustoista puistomaista ympäristöä ja säilytetään jatkossakin samanlaisena. Kaavalla osoitettavat puistot säilytetään metsäisinä Tapiolan puutarhakaupungin luonteeseen soveltuen. Katualueilla on myös paljon puustoa ja vehreyttä, jota myös vaalitaan kaavalla. Puisto- ja katualueiden kulttuurihistoriallisia arvoja vaalitaan kaavamääräyksellä, jossa kehoitetaan käyttämään alueelle ominaisia materiaaleja ja suunnitteluperiaatteita. Puistoalueet ovat lähes kauttaaltaan liito-oravan ydinaluetta tai kulkuyhteyttä, jotka turvaavat puuston säilymistä.

Vehreyttä ja luonnonympäristöä jatketaan myös kortteleiden puolella. Päiväkodin piha aidataan, mutta asuinkortteleiden pihan aitaaminen on kaavalla kielletty ja korttelin

reuna-alueille on osoitettu säilytettävää metsäistä aluetta, jolla puusto tulee suojata työmaa-aikana. Pihojen vehreys pyritään varmistamaan asemakaavoituksen yhteydessä laaditulla viherkerroinlaskelmalla sekä edellyttämällä rakennuslupavaiheessa viherkertoimen luontolaskurin täyttämistä ja määräämällä, että rakentamatta jäävät tontin osat tulee huolitella tai istuttaa ympäristöön sopivalla tavalla.

Korttelisuunnitelman yhteydessä on laadittu hulevesisuunnitelma, jossa tavoitellaan luonnonmukaisia ja maanvaraisia ratkaisuja. Piha-alueilla hulevesien hallinnassa tulee suosia hyötykäyttö- ja haihdutusratkaisuja ohjaamalla hulevesiä istutuksille, bio-suodatusalueille ja/tai hulevesirakenteisiin. Liikennöidyillä alueilla syntyvät hulevedet tulee ensisijaisesti käsitellä niiden laatua parantavalla suodattavalla menetelmällä. Rakentamisen aikaiset hulevedet tulee käsitellä niiden laatua parantavalla suodattavalla menetelmällä ja Espoon työmaaesioppaan ohjeita noudattaen.

4.7 Suojelukohteet

Kaava-alueella sijaitsee sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaita I maailmansodan aikaisia kohteita että luonnonsuojelun kannalta arvokkaita liito-oravan käyttämiä alueita.

Kaavan pohjoisosan puistoon merkitään liito-oravan ydinalue (s-1), jonka ympäristö säilytetään ja liito-oravan elinolosuhteet turvataan kulkuyhteyksineen (eko-1 ja eko-2). Kulkuyhteydet turvataan kaavalla etelään Jousenjänne- ja Jousenkaari-katujen yli. Viereisissä kaavoissa on turvattu yhteydet pohjoiseen ja koilliseen.

Tällä kaavalla suojellaan I maailmansodan aikainen tukikohta XXXIII:1 merkinnällä sm. Se sijoittuu suurimmaksi osaksi puistoon. Osa merkinnästä on myös päiväkodin YL-korttelin alueella. Maan päälle näkyvät rakenteet ovat kaikki puistossa. Tukikohta on osa Helsingin maalinnoituksen linnoitusketjua, joka kulki Helsingin ympäri suurin piirtein Kehä I:en myötäisesti.

Linnoitteisiin liittynyt tykkitie suojellaan s-2-merkinnällä samaan tapaan kuin pohjoisemmassa Tapiolan jalkapallostadionin kaavassa. Kaavamääräys edellyttää museoviranomaisen kanssa neuvottelua, jos tykkitien lähellä tehdään toimenpiteitä.

4.8 Ympäristön häiriötekijät

Alueelle ei kantaudu ohjearvot ylittävää melua, voimakasta tärinää, eikä haitalliseksi katsottua määrää ilmansaasteita.

4.9 Nimistö

Kaava-alue on nimetty Jousenkaaren koulun mukaan. Aivan aluksi, 1960–1962, koulu toimi nimellä Metsolan kansakoulu, mutta pian nimeksi muutettiin Jousenkaaren kansakoulu. Nykyiseen muotoon siirryttiin 1977 peruskoulu-uudistuksen myötä. Nimi tulee kadunnimestä Jousenkaari.

Jousiaiheiset nimet ovat osa Tapiolan metsäperinteen aihepiirin nimistöä, sillä nuolimetsästys on ollut yksi metsänkäytön muoto. Kaava-aluetta sivuavan kaarevan kadun nimi **Jousenkaari – Bågsvängen** tuli käyttöön noin 1960. Sivukujan nimi **Jousenjänne – Bågsträngen** suunniteltiin 1970, ja se ulotetaan nyt myös kujan jatkeena olevalle jalankulkuosuudelle. Kaavan viheralue taas liittyy osaksi laajempaa **Jousenkaarenpuistoa**, jonka nimi on vuodelta 2017.

Jousenkaarenpuistoon tulee pohjoisesta ulkoilutie **Viertäjänreitti – Svedjarstråket** ja koillisesta **Kaskiniitynpolku – Svedjeängsstigen**. Molemmat ulottuvat Kaskenkaatajan alueelle, ja niiden nimet kuuluvatkin Kaskenkaatajan kaskiaiheiseen nimistöön. *Viertäminen* merkitsee kasken polttamista palavia puita siirtelemällä. Nimet on suunniteltu 2007.

Luoteen suunnasta Jousenkaaren koululle johtaa **Palloilutie – Bollspelsvägen**. Nimi on suunniteltu 2005 ja liittyy Tapiolan urheilupuiston urheilunimistöön. Nyt nimi ulotetaan myös Palloilutien katualueen jatkona olevan ulkoilutien osalle. Palloilutieltä lähtee etelään kaava-alueen länsireunalla kulkeva **Palloilureitti – Bollspelsstråket**. Nimi on suunniteltu jo 2007, mutta merkitään nyt ensimmäistä kertaa kaavaan.

5 Asemakaavaratkaisun vaikutukset

5.1 Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Alue on nykyisin puistomaista ja vihreää. Siellä sijaitsee koulu ja päiväkoti. Purettujen rakennusten avoimena olevat paikat on istutettu nurmella tai niityllä. Kaavan myötä alueelle tulee asutusta ja päiväkoti, mikä vähentää yleisessä käytössä olevaa aluetta. Toisaalta tilanne palaa sen kaltaiseksi kuin se oli koulun ja opettaja-asuntoloiden vielä ollessa alueella. Uuden päiväkodin myötä lähialueiden lapset voivat päästä päiväkotiin entistä lähemmäksi ja iltaisin päiväkodin piha on vapaasti käytössä.

5.2 Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon

5.2.1 Vaikutukset maa- ja kallioperään ja veteen

Rakentamisen myötä maata kaivetaan rakennusten kohdalta pois. Suunnitelmien mukaan rakennuksiin ei tehdä kellareita, joten kalliota ei ole tarpeen louhia ainakaan merkittävää määrää.

Rakentamisen myötä päällystetyn maanpinnan osuus alueella kasvaa, mikä nopeuttaa huleveden virtaamista lännessä olevaan Nässelkärrinojaan ja edelleen Gräsanojaan. Veden päätymistä Nässelkärrinojaan hidastetaan viivyttämällä vettä tonteilla siten, että vaikutukset Nässelkärrinojaan ja Gräsanojaan vähenevät.

5.2.2 Ilmastovaikutukset

Vaikutuksia ilmastoon on tarkasteltu laadullisesti ja määrällisesti. Laadullisessa arvioinnissa on tarkasteltu sitä, millaisia erilaisia vaikutuksia kaavalla on ilmastoon. Siten tarkastelussa on huomioitu asioita, joita on haastavaa tarkastella numeerisesti. Määrällisesti taas on tarkasteltu kaavan mukaisen rakentamisen ilmastopäästöjen suuruutta. Siten saadaan arvio kaavan mukaisista kokonaispäästöistä ja voidaan vertailla kohteen päästöjä muiden kohteiden päästöihin. Laskennallisessa tarkastelussa jää huomiotta moni vaikutus, sillä siinä keskitytään vain hiilijalanjälkeen ja -kädenjälkeen. Esimerkiksi asukkaiden elintottumuksia, hulevesiä tai pienilmastoa olisi hyvin haastavaa arvioida laskennassa.

Ilmastomuutokseen sopeutuminen

Ilmastomuutos todennäköisesti äärevöittää säätiloja tulevaisuudessa. Kuumat hellejaksot tulevat yleistymään, tuulisuus voi lisääntyä ja vesi- ja lumisateet voivat olla entistä rankempia. Kasvillisuus tasaa lämpötilaeroja ja riittävän tiheä korkea puusto ehkäisee tuulisuutta. Kaavalla suunnitellut uudet rakennukset on sijoitettu mahdollisimman hyvin alueille, joilta vanhat rakennukset purettiin, jotta olemassa olevaa kasvillisuutta pystytään säilyttämään mahdollisimman paljon.

Alueelta joudutaan rakentamisen myötä poistamaan kasvillisuutta ja rakentamisen myötä sinne voi muodostua vähäisessä määrin lämpösaareketta, jolla lämpötila on vihreää ympäristöä korkeampi. Pihojen pienen koon, vehreyden ja ympäristön runsaan kasvillisuuden vuoksi lämpösaarekkeen vaikutus kuitenkin jäänee hyvin pieneksi.

Runsas kasvillisuus ehkäisee tuulisuutta ja kaava-alue sijaitsee muutenkin ympäristöön nähden suhteellisen matalalla, joten tuulisuuden lisääntyminen ei ole alueella merkittävä haaste.

Huleveden muodostumista ehkäistään vettä läpäisevin pinnoin, kuten kasvillisuuden peittämällä alueilla. Rankkasateisiin varaudutaan viivyttämällä hulevettä, jolloin se ei päädy myöskään kuormittamaan hulevesiverkostoa niin nopeasti ja toimet ehkäisevät hulevesitulvien muodostumista. Tyypillisesti tulvatilanteisiin varaudutaan siten, että korttelialueilta vesi ohjataan kaduille, joilla tulvavesi ei aiheuta yhtä paljon vahinkoja. Asuinkortteli sijaitsee kuitenkin eteläpuoleista katualuetta matalammalla, joten veden ohjaaminen kadulle ei ole mahdollista. Tässä tapauksessa vesi ohjataan länteen puistoon ja hyvin harvinaisissa tilanteissa se ohjautuu siitä päiväkodin tontin kautta edelleen länteen Nässelkärrinojaan.

Viherkertoimella ja suunnitelmilla kiinnitetään huomiota vieraslajien torjuntaan ja luonnon monimuotoisuuteen. Säilyttämällä monipuolista lajistoa kasvillisuus ja eläimistö pystyy sopeutumaan paremmin ilmastonmuutoksen vaikutuksiin.

Laadullinen ilmastovaikutusten arviointi

Alueen maaperä soveltuu rakentamiseen hyvin, joten rakentaminen ei edellytä mittavia perustamistoimenpiteitä. Lisäksi alueen sijainti on keskeinen, joten alueen käyttäjien liikennöinnistä syntyy vähemmän päästöjä kuin syrjäisemmälle alueelle rakennettaessa. Uusi päiväkotikiinteistö vähentää ympäristöllä alueella asuvien liikkumistarvetta.

Uusi rakentaminen osoitetaan jo valmiiksi rakennetuille alueille, jotta kasvillisuutta menetettäisiin mahdollisimman vähän ja maaperän hiilivarastosta sekä -nielusta säilyisi mahdollisimman paljon. Pihat ovat maanvaraisia, joten pihoista saadaan vehreät.

Rakennuksista suunnitellaan muuntojoustavat siten, että pohjakerroksia voidaan tulevaisuudessa muuttaa tarpeen mukaan esimerkiksi harraste-, verstaas-, työskentely- tai kokoustiloiksi. Asuntojen viihtyisyydestä on huolehdittu määräämällä rakennusten suurimmasta sallitusta runkosyvyydestä. Siten asuntojen valonsaanti tulee turvattua ja asuntokanta muodostuu tasaisemmaksi, sillä pieniä yksioita ei ole mahdollista toteuttaa niin paljon. Muuntojoustavuudella ja viihtyisillä asunnoilla pyritään siihen, että uudet rakennukset olisivat käytössä mahdollisimman pitkään.

Pyöräpysäköintipaikat on sijoitettu lähelle asukkaita. Autopaikoista suurin osa on sijoitettu etäämmälle Jousenpuiston pysäköintilaitokseen, jolloin kynnys valita liikkumistavaksi pyörä madaltuu suhteessa auton valitsemiseen. Jalan ja julkisella liikenteellä liikkumista tuetaan suunnittelemalla alueen läpi sujuvat jalankulun reitit.

Rakentaminen tuottaa päästöjä vähentävistä seikoista huolimatta runsaasti ilmastopäästöjä. Uusia rakennuksia varten valmistetaan ja kuljetetaan suuri määrä materiaaleja, mikä tuottaa ilmastopäästöjä. Lisäksi päästöjä syntyy rakentamisesta, rakennusten käytöstä ja lopulta purkamisesta.

Määrällinen ilmastovaikutusten arviointi

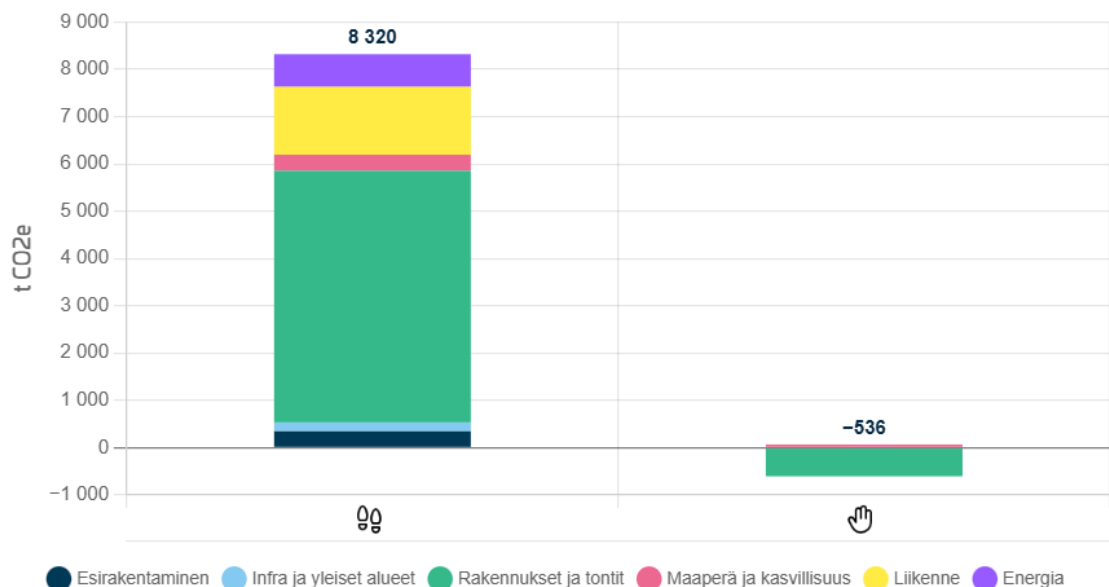
Ilmastopäästöjä on tarkasteltu tässä myös numeerisesti. Laskennassa on pyritty huomioimaan myös asemakaavassa lisärakennusoikeutena sallitut tilat. Tarkastelu on tehty käyttäen Sitowisen kehittämää Planect-työkalua, joka on tarkoitettu asemakaavatasoisten kaupunkikehityshankkeiden ilmastopäästöjen laskennalliseen tarkasteluun ja vertailuun. Planectilla laaditut eri kohteiden arvioinnit tehdään aina samojen periaatteiden mukaan, joten ne ovat keskenään vertailukelpoisia.

Laskenta jakautuu osa-alueittain pääosin FIGBC:n Hiilineutraali alue -määritelmän mukaan esirakentamiseen (sisältäen myös rakennusten purkamisen), infraan ja yleisiin alueisiin, rakennuksiin ja tontteihin, maaperään ja kasvillisuuteen, liikenteeseen,

ja energiaan. Elinkaarivaiheittain laskenta jakautuu Ympäristöministeriön Rakennusten vähähiilisyyden arviointimenetelmän mukaisesti tuote- ja rakentamisvaiheeseen, käyttövaiheeseen ja elinkaaren loppuun. Laskennassa huomioidaan koko rakennusten elinkaari ja käyttöäksi arvioidaan 50 vuotta.

Työkalu on kaupungin käytössä uusi ja toistaiseksi muita vertailukohteita on vähän, joten päästöjen vertailu eri kohteiden välillä on yhä haastavaa. Tulevaisuudessa vertailuaineistoa toivottavasti saadaan kerättyä useista kohteista, jolloin päästöjen mitta-kaavaa on helpompi hahmottaa. Työkalussa tuloksia verrataan nykytilanteeseen, minkä vuoksi muun muassa rakennuksia korjaamalla voidaan päästä energiatehokkaampaan ratkaisuun, ja päästöt voivat näkyä työkalussa negatiivisina. Silloin rakennusten korjaaminen on pidemmän päälle ilmastopäästöjen kannalta nykytilannetta parempi ratkaisu.

Kaavan aiheuttamat kokonaispäästöt

Kaavio esittää uusien rakennusten rakentamisesta, käytöstä sekä lopulta purkamisesta koituvat kokonaispäästöt. Rakentaminen aiheuttaa tyypillisesti ylivoimaisesti suurimmat päästöt.

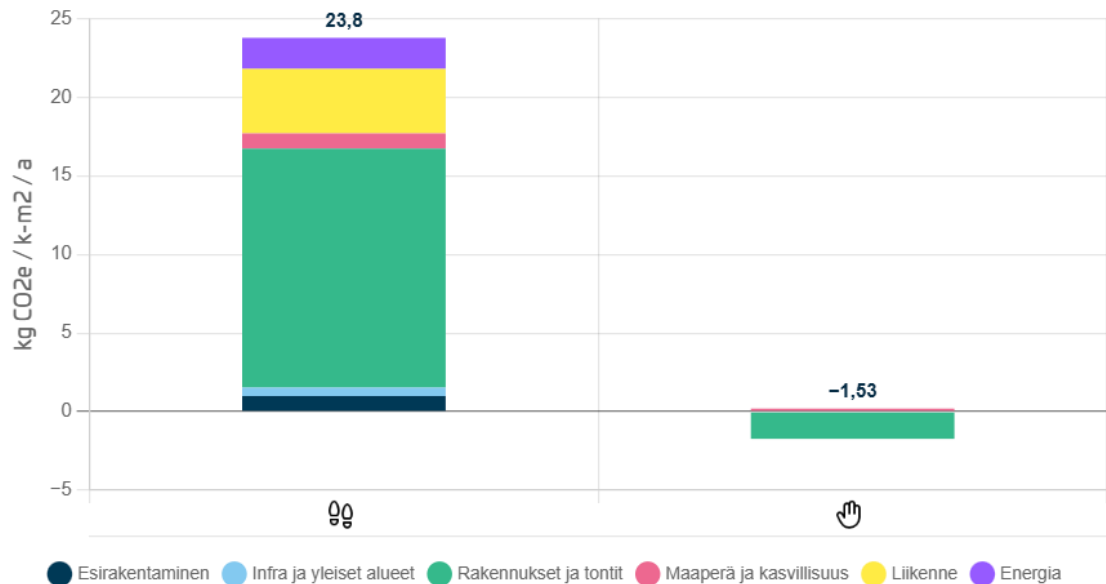
Yllä oleva kaavio esittää kaavan mukaisen ratkaisun kokonaispäästöjä ja hiilen sitoutumista rakennuksiin. Kaavasta aiheutuu yhteensä noin 8320 t CO₂e (hiilidioksidiekvivalentitonni) päästöt. Samaan aikaan hiiltä sitoutuisi rakennuksiin 536 t CO₂e, eli rakentamisella olisi laskennallisesti sen suuruinen päästöjä vähentävä vaikutus.

Laskelmassa liikenteen päästöt ovat tavallista asumisen kohdetta korkeammat, noin 17 % kokonaispäästöistä. Se johtuu pääosin päiväkodista, joka laskennassa on mukana. Päiväkodin saattoliikenne tuottaa huomattavat päästöt verrattuna asuinalueeseen. Muuten tulokset vaikuttavat tavanomaisilta. Maaperän vaikutus on kohteessa pieni, sillä rakennettavuus on hyvä.

Kokonaispäästöjä hedelmällisempää on kuitenkin tarkastella päästöjä suhteessa rakennusoikeuteen, jolloin kaavan mukaista rakentamista voidaan vertailla paremmin

muihin kohteisiin. Rakennusoikeuteen suhteutettuja päästöjä on tarkasteltu alla olevassa kaaviossa.

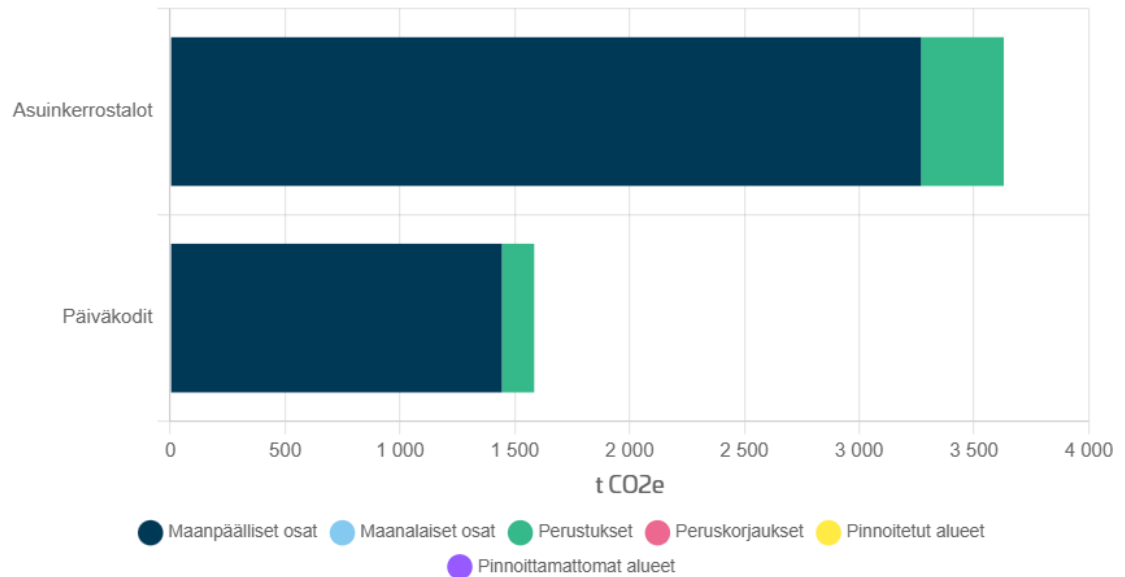
Kokonaispäästöt suhteutettuna kerrosalaan

Tarkasteltaessa päästöjä vuosikohtaisesti kerrosalaan nähden tulokset ovat paremmin vertailtavissa esimerkiksi eri kohteiden välillä.

Rakennusoikeuteen suhteutettuna kaavan mukaisesta suunnitelmasta aiheutuu noin 23,8 kg CO₂e/k-m²/vuosi suuruiset päästöt ja rakennuksiin sitoutuu hiiltä noin 1,53 kg CO₂e/k-m²/vuosi. Kohteessa erityisesti päiväkodin saattoliikenne tuottaa tavanomaista asumiskohdetta enemmän päästöjä.

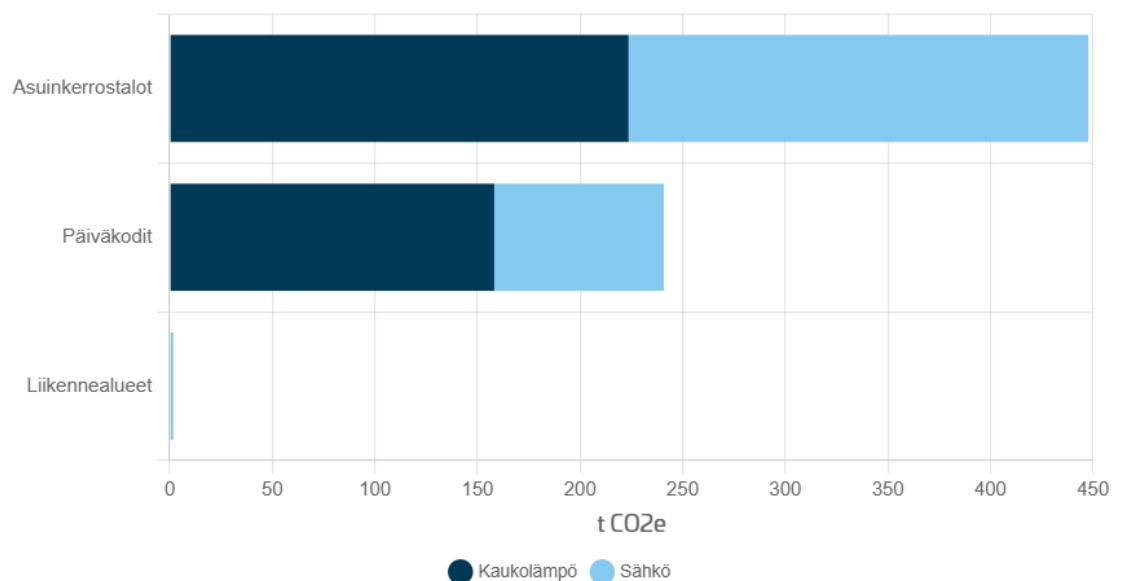
Rakennusten aiheuttamat kokonaispäästöt

Asuinkerrostalojen rakentamisesta aiheutuvat kokonaispäästöt ovat päiväkotia huomattavasti korkeammat, mutta rakennuksetkin ovat yhteensä yli kaksi kertaa päiväkodin kokoisia.

Rakentamisen määrä (asuintalot 5000 k-m² ja päiväkoti 2000 k-m²) näkyy siten, että asuintalojen rakentamisesta aiheutuvat päästöt ovat päiväkotia suuremmat. Suh-teutettuna rakennusten kokoon päästöt ovat samaa luokkaa.

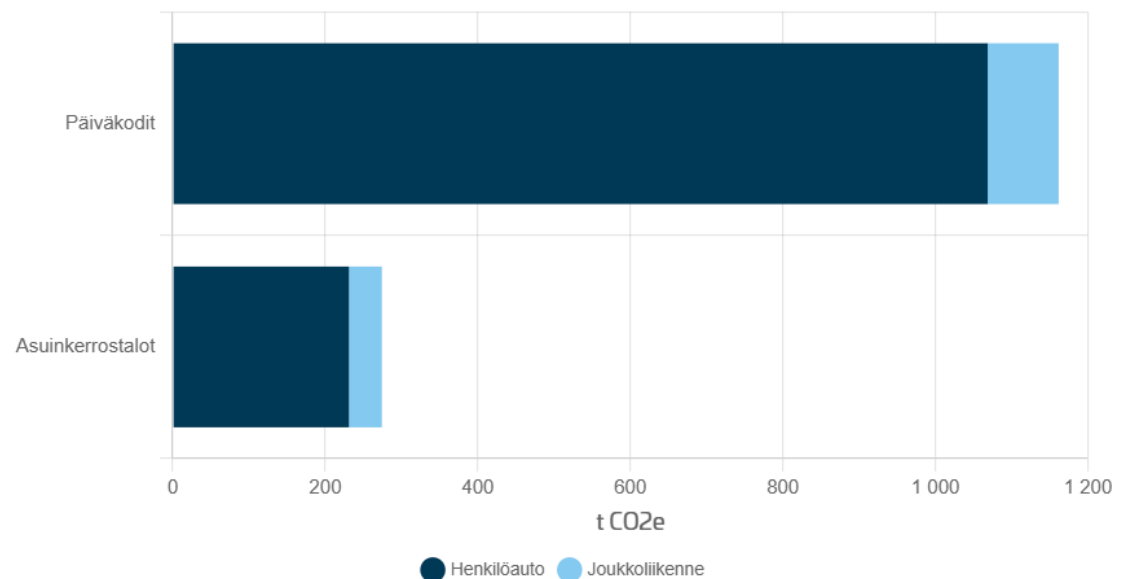
Rakennusten energiankulutuksen hiilijalanjälki

Asuinkerrostalojen energiankulutuksen hiilijalanjälki on noin kaksinkertainen päiväkodin ener-giankulutukseen nähden.

Rakentamisesta aiheutuvien päästöjen tapaan myös energiankulutuksen hiilijalanjäljessä näkyy rakentamisen määrä. Asuintalojen energiankulutus tuottaa tuplasti päästöjä päiväkotiin nähden. Asuintaloissa lämmitys ja sähkö tuottavat molemmat noin puolet päästöistä. Päiväkodilla lämmityksen osuus on suurempi.

Liikenteen tuottamat ilmastopäästöt

Päiväkoti tuottaa liikenteen päästöistä ylivoimaisesti suurimman osan, vaikka sen merkitys rakentamisen päästöistä on huomattavasti pienempi.

Liikenteen päästöissä näkyy erityisesti päiväkodin saattoliikenteen tuottama liikennemäärä. Päiväkodin aiheuttamat liikenteen päästöt ovat lähes neljä kertaa asuintalojen päästöjen suuruiset.

Yhteenveto määrällisestä ilmastovaikutusten arvioinnista

Kaupungilla tehtyjen Planect-laskentojen keskimääräiset kokonaispäästöt ovat tällä hetkellä 22,3 CO₂e/k-m²/vuosi. Mukana on 36 eri laskelmaa, joista osa on samaan kaavaan tehtyjä vaihtoehtoisia tarkasteluja. Laskelmissa on erilaisia kaavoja, jotka sisältävät muun muassa asumista, julkisia rakennuksia ja liiketiloja. Valtaosa laskelmista on tehty asuinkehteistä. Tämä kaava on ilmastopäästöiltään suhteellisen keski-verta päiväkodin liikenteestä huolimatta.

5.3

Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin

Alueen pohjois- ja keskiosissa oleva metsikkö säilytetään pääosin ennallaan. Metsikön hoidossa pyritään monimuotoiseen virkistysmetsään. Pohjoisosassa liito-oravan

elinympäristö turvataan suojelemalla ydinalue kaavalla. Alueen läpi turvataan liito-oravan kulkuyhteys, jota tuetaan lisäistutuksin.

Asuintalojen pihat suunnitellaan vehreiksi ja reunoilla säilytetään olemassa olevaa puustoa, jotta puustoinen vyöhyke on pelkkää puistoa leveämpi. Kortteleiden kohdalta täytyy kaataa jonkin verran puustoa, jotta asuintalot mahdollaan rakentamaan. Alue on kuitenkin vanhan koulun opettaja-asuntoloiden purkamisen jälkeen ollut avointa hiekkakenttää ja vastikään nurmetettu, joten sen lajisto on melko yksipuolista, eikä kovin pitkään kehittynyttä.

Kaava-alueen länsireunan ojaan ei kohdisteta toimenpiteitä, mikä osaltaan varmistaa siellä todettujen harvinaisen vankkasaran ja uhanalaisen vankkasarannokin säilymisen.

5.4 Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen

Suunnitelmalla täydennetään Länsikorkean asuinalueita maltillisesti. Kaavalla tuodaan alueelle myös päiväkotia. Rakennukset sijoitetaan alueille, joilla on aiemminkin ollut rakennuksia. Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen ovat verrattain pieniä, sillä Länsikorkean alue on jo nyt asuinalue, jolla on pientaloja, kerrostaloja, koulu ja päiväkotia. Alueelle ei siten tuoda uusia toimintoja.

Uusi rakentaminen tukeutuu joukkoliikenteeseen ja pysäköinnin osalta Jousenpuiston pysäköintilaitokseen. Lähin metroasema on Jousenpuistossa muutaman sadan metrin päässä, yhtä kaukana kuin suuri osa asuintalojen pysäköintipaikoistakin.

Liikenne Jousenkaarella lisääntyy jonkin verran rakentamisen myötä. Asuintalot lisäävät liikennettä jonkin verran. Merkittävämpi vaikutus on kuitenkin uudella päiväkodilla, jonka myötä vanhemmat saattavat ja hakevat lapsiaan autolla päiväkodista. Liikennevaikutuksia on arvioitu myös selostuksen kappaleessa 4.4.

5.5 Vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

Kaava-alue on osa Tapiolan valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY), mutta suunnittelualueella ei sijaitse yksittäisiä kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia.

Alueen loivat maastonmuodot ovat säilyneet hyvin ja niitä vaalitaan edelleen, samoin kuin metsäiseksi kehittyntä maisemaa.

Uudet rakennukset sovitetaan osaksi kulttuurihistoriallisesti arvokasta ympäristöä suunnittelulla ja kaavamääräyksin. Uusi päiväkotia sovitetaan ympäristöön muodoltaan

ja materiaaleiltaan. Se on suunniteltu jotakuinkin samalle paikalle, josta Jousenkaaren vanha koulu purettiin. Asuintalot on suunniteltu kolmen pistetalon ryhmäksi. Inspiraatiota on haettu Tapiolan vanhasta rakennuskannasta, muun muassa Jousenkaaren sisäkaarteella sijaitsevista 1960-luvun pistetalosta. Rakennusmassat ovat mitta-luokaltaan samaa kokoa kuin 1960-luvun pistetalot. Kaavamääräykset ohjaavat rakennusten sovittamista ympäristöön muun muassa ulkoasun ja materiaalien osalta.

Uudet rakennukset poikkeavat alkuperäisestä Osmo Siparin suunnittelemaasta koulu-rakennuksesta ja opettaja-asuntoloista merkittävästi. Toisaalta ne asettuvat luonte-vaksi osaksi ympäröivää kaupunkirakennetta ja rakennustyyppejä niin sommittelul-taan kuin ulkoiselta olemukseltaankin, joskin ovat hieman tiiviimmässä sommitel-massa kuin 1960-luvulla todennäköisesti olisi suunniteltu.

5.6 Vaikutukset elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen

Alueelle ei tule liiketilaa. Uudet asukkaat parantavat lähialueiden yritysten menesty-misedellytyksiä.

6 Asemakaavan toteutus

6.1 Rakentamisaikataulu

Rakentaminen on mahdollista kaavan vahvistumisen jälkeen.

6.2 Toteuttamis- ja soveltamisohjeet

Kaavamääräysten lisäksi kaavaa varten on tehty korttelisuunnitelma sekä Espoon kaupungin rakennusjärjestys liitteineen toimivat ohjeina jatkosuunnittelulle.

6.3 Toteutuksen seuranta

Toteutusta valvoo Espoon kaupungin rakennusvalvonta ja katujen osalta kaupunki-tekniikan keskus.

6.4 Sopimukset

Asemakaavaan liittyy maankäytösopimus, jonka hoitaa tonttiyksikkö.

7 Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Suunnittelualueella sijaitsevien I maailmansodan aikaisten linnoitusrakenteiden vuoksi kaavasta järjestettiin muinaismuistolain 13 §:n mukainen neuvottelu Museoviraston kanssa 22.8.2025.

7.1 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavan valmisteluaineisto

7.1.1 Valmisteluaineiston vaihtoehtojen kuvaus

Suunnitelmat ovat säilyneet pääpiirteissään suhteellisen samanlaisina valmisteluvaiheesta asti. Silloin alueelle tavoiteltiin uutta päiväkotia ja kolmea asuinkerrostaloa kuten suunnitelmissa nytkin on. Rakennusten sijainnit ovat muuttuneet jonkin verran, jotta alueen puustoa saadaan säilytettyä enemmän. Asuinkortteliin sijoitettavaa pysäköintiä on vähennetty huomattavasti, jotta pihaa jää enemmän muuhun käyttöön. Kerrostalokorttelin pihalle oli suunniteltu katos, joka kaavaehdotuksessa on supistettu huomattavasti pienemmäksi vehreän pihatilan lisäämiseksi. Päiväkodille ei vielä valmisteluvaiheessa ollut varsinaisia suunnitelmia, vaan ainoastaan massoitteletut-kielma.

Muut alueet suunniteltiin valmisteluvaiheessakin säilytettävän mahdollisimman pitkälti ennallaan.

7.1.2 Valmisteluaineiston nähtävilläolo

Kaavasta laaditut osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja valmisteluaineisto olivat nähtävillä MRA 30§:n mukaisesti 31.3.–29.4.2025.

Valmistelijoita oli mahdollista tavata alueellisessa asukastilaisuudessa 16.4.2025.

7.1.3 Valmisteluaineistosta saatu palaute ja miten se otettiin huomioon

Jousenkaaren koulun osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja siihen liittyneestä valmisteluaineistosta saatiin kahdeksan mielipidettä, sisältäen Tapiolan Killan mielipiteen ja kolme mielipidettä, jotka jätettiin taloyhtiön nimissä. Lausuntoja saatiin viisi.

Mielipiteet

Mielipiteet käsittelivät aluetta osana rakennettua kulttuuriympäristöä ja Länsikorkeon vanhaa lähiötä, yleiskaavan tilannetta, suunnitteluratkaisua, liikennettä, pysäköintiä, rakentamisesta aiheutuvia päästöjä ja alueelle suunniteltuja toimintoja.

Suunnitteluratkaisu jakoi näkemyksiä. Mielenpitoissa tuotiin esiin myös kaava-alueen ulkopuolisia haasteita alueella muun muassa pysäköintiin ja liikenteeseen liittyen.

Palautteen mukaan suunniteltu rakentaminen muuttaa Tapiolan perinteistä suunniteluideoa, jossa korkeammat rakennukset sijoittuvat maastossa korkeammalle ja matalammat matalalle. Korttelia pidetään myös ympäristöön liian tiiviinä ja taloja liian korkeina.

Mielenpiteiden mukaan kaavahankkeen asuinrakennukset ovat yleiskaavan vastaisia. Tapiolan kiltä toivoisi, että suunnitelmia tehtäisiin vasta uuden yleiskaavan jälkeen, jotta kokonaisuutta voidaan tarkastella ensin rauhassa.

Suunniteltua päiväkotia toivotaan rakennettavaksi yksikerroksiseksi ja ympäristöön sopivaksi.

Monissa mielenpitoissa asuinrakennuksia pidetään alueelle sopivina. Osassa mielenpitoista alueelle toivottaisiin matalampia kerrostaloja, rivitaloja, tai kahta taloa kolmen sijaan. Suunniteltujen talojen katsotaan niissä olevan liian massiivisen näköisiä suhteessa ympäröiviin mataliin taloihin. Eräissä mielenpitoissa sanotaan, ettei parvekejulkisivuista saa muodostua yhtenäistä lasipintaa, vaan kaiteiden pitäisi olla umpinaisia.

Liikenteen uskotaan lisääntyvän merkittävästi uuden asumisen ja päiväkodin vuoksi ja vaarantavan Jousenkaaren turvallisuuden. Uuden päiväkodin liikennejärjestelyjä toivotaan mietittävän huolella. Jousenjännettä pidetään sen kapeuden vuoksi hankalana muun muassa talvikunnossapidon osalta. Lisäksi toivotaan, että suojatie merkitäisiin selkeämmin ja linjattaisiin siten, että se jatkuisi paremmin.

Pysäköintiä toivotaan vähemmän tontille siten, että vihreää pihaa säilyy enemmän. Toisaalta naapuriyhtiöt kokevat, että alueella on tapahtunut virhepysäköintiä ja toivottiin, että pysäköintipaikkoja suunniteltaisiin riittävästi. Niissä mielenpitoissa katsottiin, että Jousenpuiston laitos sopii pysäköintiin huonosti, sillä ajoetäisyys korttelista sinne on pitkä.

Rakentamisen päästöjä pidettiin suurina etenkin, kun materiaalina käytetään betonia. Mielenpiteen mukaan betoniin pitäisi hyödyntää materiaalia purkukohteista.

Alueelle toivottiin päiväkodin sijaan vanhusten asumista, sillä Tapiolassa ei ole ikäntyville riittävästi hoivakotipaikkoja tai vuokrattavia senioritaloja.

Suunniteltujen rakennusten suhdetta ympäristöön on tarkasteltu aiempaa tarkemmin. Uudet asuintalot ovat selvästi mäen rinteellä olevia 1960-luvun pistetaloja matalampia muun muassa niiden alemman sijainnin vuoksi. Kaupunki katsoo uusien rakennusten sopivan paikkaan hyvin. Palautteen pohjalta rakennuksia on siirretty siten, että puustoa saadaan säilytettyä aiempaa enemmän. Pysäköintiä on vähennetty pihoilta, jolloin pihoista saadaan vehreämpiä. Kaupungin näkemyksen mukaan asuintalot ovat yleiskaavan mukaisia, sillä valtaosa yleiskaavan käyttötarkoitualueesta on yhä sen mukaista toimintaa. Suunnitelma on linjassa myös valmisteilla olevan

yleiskaavan kanssa. Katujärjestelyjä muutetaan palautteen pohjalta siten, että alueelle lisätään yleistä pysäköintiä ja Jousenjännettä levennetään talvikunnossapidon helpottamiseksi. Kaavalla ei ohjata rakennusmateriaalien alkuperää. Alueelle tarvitaan päiväkotia lisääntyvän lapsimäärän vuoksi. Vanhuksille on suunnitteilla senioritalo Tapiolan keskustan tuntumaan Satakielenrinteen alueelle.

Lausunnot

Valmisteluaineistosta saatiin viisi lausuntoa: ELYltä, Espoon kaupunginmuseolta, Ympäristönsuojelun palvelualueelta, Kasvun ja oppimisen toimialalta ja HSY:ltä.

ELY katsoi, että kaava on yleiskaavan mukainen ja suunniteltu maankäyttö ei vaaranna liito-oravan elinmahdollisuuksia lähialueella.

Espoon kaupunginmuseon mukaan asuinrakentaminen ei ole yleiskaavan mukaista. Kaupunginmuseo toivoisi alueelle kerrostalojen sijaan matalampaa rakentamista. I maailmansodan aikaiset linnoitukset tulee huomioida: Pohjoisempi tulisi merkitä kaavaan laajemmalla muinaisjäännösrekisterin mukaisella rajauksella. Eteläisempi, kerrostalokorttelin kohdalla oleva tukikohta tulisi tutkia arkeologisin kaivauksin. Asemakaavayksikön mukaan suunniteltu rakentaminen on yleiskaavan mukaista ja linnoitukset on kaavaehdotuksessa tutkittu sekä huomioitu asianmukaisesti lausuntojen perusteella.

Ympäristönsuojelun mukaan vanhojenkin liito-oravaselvitysten havainnot tulee huomioida, vaikka uudemmissa selvityksissä ei olisikaan tehty samoilta alueilta havaintoja. Liito-oravat vaihtelevat pesäpaikkoja vuodesta toiseen ja vanhat pesät voivat olla taas tulevana vuosina käytössä. Ympäristönsuojelu suosittelee, että pihat eivät rajaudu suoraan liito-oravan ydinalueelle päin. Lisäksi ympäristönsuojelun mukaan laajempaa luontoselvitystä ei tarvita. Kaavoituksessa on huomioitu Ympäristönsuojelun palaute. Vanhempien selvitysten mukaiset alueet on huomioitu kaavassa, ja pihat eivät aukea ydinalueelle päin.

Kasvun ja oppimisen toimiala lausuu, että päiväkoteja ei ole riittävästi Tapiolassa ja siksi he pitävätkin tärkeänä, että puretun koulun paikalle voidaan toteuttaa uusi päiväkotia.

HSY:n mukaan kaava-alueella on useita heidän vesilinjojaan, ja alueelle tulisi laatia kunnallistekninen yleissuunnitelma vesihuollon järjestelyjen suunnittelemiseksi. Kaavan yhteydessä on laadittu kunnallisteknistä yleissuunnitelmaa, jota HSY on ollut ohjaamassa.

7.2 Kaavaehdotus

7.2.1 Kaavaehdotuksen vaihtoehtojen kuvaus

Valmisteluaineiston nähtävilläolon jälkeen on pohdittu sekä katu järjestelyjä että asuinkorttelin järjestelyjä. Keltaperhon päiväkodin suunnittelu on myös edennyt omana prosessinaan.

Päiväkodista on laadittu tontinkäyttösuunnitelma, jonka mukaiset suunnitelmat olisi mahdollista toteuttaa jo voimassa olevalla kaavalla. Niissä päiväkodista tutkittiin erilaisia massoittelevaihtoehtoja. Lopulta päädyttiin kaksikerroksiseen ratkaisuun, jossa rakennus jakautuu kolmeen siipeen. Piha muodostuu rakennuksen länsipuolelle, kuten puretussa koulussakin oli. Pysäköinti ja huoltopiha sijaitsevat erikseen rakennuksen eteläpuolella.

Jousenjännettä on suunniteltu levennettäväksi palautteen pohjalta. Jatkossa siinä on kaksi kaistaa ja kadunvarsipysäköinti. Katu leventyy pohjoiseen ja suunniteltu asuintontti pienentyy siksi hieman. Jousenkaaren ja Puhurinpolun väliin suunnitellaan pysäköintialue, johon saadaan yleisiä pysäköintipaikkoja.

Asuinkorttelin suunnittelua tarkennettiin siten, että puustoa pyritään säästämään aiempaa enemmän. Alueelta teetettiin puustomittaus, jotta puusto voidaan huomioida entistä paremmin. Pysäköinnin määrää korttelissa rajattiin siten, että muille pihatiloille jää enemmän tilaa.

7.3 Kaavan hyväksyminen

Asemakaavan muutoksen hyväksyy kaupunginhallitus.

7.4 Yhteistyö kaavan valmistelun aikana

Asemakaavan muutos on laadittu yhteistyössä hakijan työryhmän kanssa.

Hankkeen edustajat ja suunnittelukonsultit

- Lauri Paronen, SRV, hankekehityspäällikkö
- Jukka Savolainen, Lahdelma & Mahlamäki Architects, arkkitehti
- Rainer Mahlamäki, Lahdelma & Mahlamäki Architects, arkkitehti
- Taavi Henttonen, Lahdelma & Mahlamäki Architects, arkkitehti
- Tiina Tuomola, Sitowise, liikennesuunnittelun projektipäällikkö
- Karitta Liikka, Sitowise, maisemasuunnittelu
- Sara Kiho, Sitowise, hulevesisuunnittelu
- Matias Kortesoja, Sitowise, liikennesuunnittelu

Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksen asemakaavoituksen palvelualueella kaavan valmistelusta on vastannut

- Toni Saastamoinen, arkkitehti
- Aapo Pihkala, maisema-arkkitehti
- Marno Hanttu, suunnitteluinsinööri
- Sampo Sikiö, aluearkkitehti

7.5 Käsittelyvaiheet

Lyhenteet:

- ksj = kaupunkisuunnittelujohtaja
- akp = asemakaavapäällikkö
- ksl = kaupunkisuunnittelulautakunta
- kh = kaupunginhallitus
- ekyj = kaupunginhallituksen elinkeino- ja kilpailukykyjaosto
- taja = kaupunkihallituksen tila- ja asuntojaosto
- kv = valtuusto

Päivämäärä	Taho	Tapahtuma
29.10.2019		Kaupungin kaavoitushakemus saapui
24.1.2022	ekyj	Suunnitteluvaraus myönnettiin
15.9.2023		SRV:n kaavoitushakemus saapui
13.2.2025		Kaavahankkeen aloituskokous
17.3.2025	ksj	OAS ja valmisteluaineisto nähtäville
31.3.2025–29.4.2025		Valmisteluaineisto nähtävillä (MRA 30 §)
22.8.2025		Muinaismuistolain 13 §:n mukainen neuvottelu
pp.kk.vvvv	ksl	Kaavaehdotus nähtäville
pp.kk.vvvv - pp.kk.vvvv		Kaavaehdotus nähtävillä
pp.kk.vvvv	ksl	Ehdotus kaupunginhallitukselle asema- kaavaksi
pp.kk.vvvv	ksl, kh, kv	Kaavan hyväksyminen
pp.kk.vvvv		

ESPOON KAUPUNKI

KAUPUNKISUUNNITTELUKESKUS

Toni Saastamoinen

Toni Saastamoinen

Arkkitehti

Torsti Hokkanen

Torsti Hokkanen

Kaupunkisuunnittelujohtaja